

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3/2015

(ΦΕΚ 529 τ. Β' 3-4-2015),

**όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε με την υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017
(Β' 2089) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών**

«Μέτρα και μέσα πυροπροστασίας χώρων συνάθροισης κοινού»

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 14 του Ν. 3511/2006 «Αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος, αναβάθμιση της αποστολής του και άλλες διατάξεις» (Α' 258), όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 100 του Ν. 4249/2014 «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (Α' 73).

β. Των άρθρων 90 και 91 του Ν. 4249/2014 «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (Α' 73).

γ. Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98).

δ. Του άρθρου 1 του Π.Δ. 210/1992 «Κωδικοποίηση διατάξεων Προεδρικών Διαταγμάτων του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος» (Α' 99) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ε. Του Π.Δ. 24/2015 «Σύσταση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (Α' 20).

στ. Του Π.Δ. 25/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 21).

ζ. Της υπ' αριθμ. Υ97/27-02-2015 Απόφασης Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Ιωάννη Πανούση» (ΦΕΚ Α' 299).

η. Του Π.Δ. 71/1988 «Κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων» όπως ισχύει (Α' 32).

θ. Της υπ' αριθ. 8γ/2007 Πυροσβεστικής Διάταξης «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε εμπορικά καταστήματα και κατάργηση των υπ' αριθ. 1/1978, 8/1997, 8α/2002 και 8β/2004 Πυροσβεστικών Διατάξεων» (Β' 276).

ι. Της υπ' αριθ. 13/2013 Πυροσβεστικής Διάταξης «Απλοποίηση διαδικασίας χορήγησης πιστοποιητικού (ενεργητικής) πυροπροστασίας σε επιχειρήσεις- εγκαταστάσεις και τροποποίηση της υπ' αριθ. 12/2012 Πυροσβεστικής Διάταξης» (Β' 1586).

ια. Της υπ' αριθ. 14/2014 Πυροσβεστικής Διάταξης «Οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση προσωπικού των επιχειρήσεων- εγκαταστάσεων σε θέματα πυροπροστασίας» (Β' 2434).

ιβ. Της υπ' αριθ. 15/2014 Πυροσβεστικής Διάταξης «Προδιαγραφές μελέτης, σχεδίασης και εγκατάστασης των φορητών, μόνιμων και λοιπών προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας» (Β' 3149).

ιγ. Της υπ' αριθ. 3/2015 Πυροσβεστικής Διάταξης.

2. Το γεγονός ότι υφίσταται ανάγκη επανακαθορισμού των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας σε υφιστάμενους χώρους συνάθροισης κοινού, προκειμένου να προσαρμοστούν αυτά στα σύγχρονα τεχνολογικά δεδομένα και να καταστούν λειτουργικότερα σε εφαρμοστικό επίπεδο.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τα ελάχιστα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα και μέσα πυροπροστασίας στους χώρους συνάθροισης κοινού και στους βοηθητικούς χώρους αυτών, με σκοπό την πρόληψη και αποτροπή εκδήλωσης και εξάπλωσης πυρκαγιών και ατυχημάτων, καθώς και τη διάσωση ατόμων και υλικών αγαθών που βρίσκονται μέσα σ' αυτούς, ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΑ

Άρθρο 1 Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα έχει εφαρμογή:

α. Σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων, υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους κτιρίων και οικοπέδων, καθώς και στους βοηθητικούς χώρους αυτών, στα οποία συναθροίζεται κοινό για κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές, θρησκευτικές, ψυχαγωγικές, εκπαιδευτικές, επιστημονικές, αθλητικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Ειδικότερα περιλαμβάνονται ιδίως: συνεδριακά κέντρα, αίθουσες διαλέξεων, συναυλιών, δικαστηρίων, συμβουλίων, αμφιθέατρα, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων, βιβλιοθήκες, ναοί και χώροι λατρείας, αίθουσες εκθέσεων, μουσεία, χώροι αναμονής συγκοινωνιακών μέσων, αίθουσες γυμναστικής, άθλησης, σχολές χορού, γήπεδα, λέσχες, παιδότοποι, λούνα παρκ, ΚΑΠΗ, χώροι μαζικής εστίασης, αναψυχής και προσφοράς, όπως εστιατόρια, σνακ-μπαρ, πιτσαρίες, ψητοπωλεία, καφεενεία, καφετέριες, μπαρ, αναψυκτήρια.

β. Σε χώρους παροχής υπηρεσιών, στους οποίους συναθροίζεται κοινό, όπως ταχυδρομεία, κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών, πρακτορεία τυχερών παιγνίων, καθώς και τράπεζες με μικτό εμβαδό πάνω από 70 τ.μ.. Σε διαφορετική περίπτωση οι ανωτέρω δραστηριότητες εξετάζονται με τη χρήση «Γραφεία».

γ. Σε κέντρα διασκέδασης ανεξαρτήτως δυναμικότητας (θεωρητικού πληθυσμού), καθώς και σε κινηματογράφους.».

Προστέθηκε το εδ. (γ) στην παρ. 1 του άρθρου 1 με την παρ. 1 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β΄ 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

Με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 49 του Ν. 4442/2016 (Α΄ 230), ορίζεται ότι:

«1. Στο πεδίο εφαρμογής της 3/2015 Πυροσβεστικής Διάταξης (Β΄ 529) εμπίπτουν από τη δημοσίευση του παρόντος τα κέντρα διασκέδασης άνω των διακοσίων (200) ατόμων και οι κινηματογράφοι.

2. Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που περιγράφονται στους Α.ν. 445/37 (Α΄ 32), 446/37 (Α΄ 23) και το Β.δ. 15/1956 (Α΄ 123) για τα κέντρα διασκέδασης άνω των διακοσίων (200) ατόμων και τους κινηματογράφους καταργούνται.».

2. Οι διατάξεις της παρούσας δεν έχουν εφαρμογή:

α. Σε χώρους συνάθροισης κοινού που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ. 71/1988 (Α΄ 32), όπως κάθε φορά ισχύει.

β. Σε θέατρα που υπάγονται στο ν. 4229/2014 (Α΄ 8), όπως κάθε φορά ισχύει.».

γ. Σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις στις οποίες υφίστανται χώροι εστίασης και αναψυχής όπως εστιατόρια και αναψυκτήρια για χρήση αποκλειστικά από τους εργαζόμενους σ' αυτές. Οι χώροι αυτοί καλύπτονται από τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

δ. Στους χώρους συνάθροισης κοινού που υπάγονται στην 11/2003 Πυροσβεστική Διάταξη (Β΄ 817).

Το εδ. (β) της παρ. 2 του άρθρου 1 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β΄ 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

«3. Στις περιπτώσεις χώρων συνάθροισης κοινού που περιλαμβάνουν δύο (2) ή περισσότερα ανεξάρτητα κτίρια ή που είναι πυράντοχα διαχωρισμένοι μεταξύ τους και διαθέτουν ανεξάρτητες οδεύσεις διαφυγής και εξόδους κινδύνου, για την επιβολή των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, κάθε κτίριο εξετάζεται ξεχωριστά.».

Προστέθηκε η παρ. 3 στο άρθρο 1 με την παρ. 3 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για τις ανάγκες της παρούσας ισχύουν και εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- **Έξοδος κινδύνου** είναι το άνοιγμα εισόδου που οδηγεί σε πυροπροστατευμένη όδευση διαφυγής, σε μια οδό ή σ' έναν ανοικτό χώρο ασφαλή από τον κίνδυνο της φωτιάς ή και του καπνού.
- **Εσωτερικός εξώστης (πατάρι)** είναι ο προσβάσιμος χώρος που βρίσκεται εντός άλλου χώρου, όπου η υποκείμενη επιφάνεια πληροί τις προϋποθέσεις χώρου κύριας χρήσης, έχει προσπέλαση από τον χώρο αυτόν, αποτελεί λειτουργικό παράρτημα της χρήσης αυτής, έχει συνολικό εμβαδό μικρότερο του 70% της επιφάνειας του υποκείμενου χώρου, δεν θεωρείται όροφος και δεν μπορεί να αποτελεί ανεξάρτητη ιδιοκτησία.
- **Θεωρητικός πληθυσμός** είναι ο τεχνικός (θεωρητικός) υπολογισμός των ατόμων του χώρου συνάθροισης κοινού ως βάση υπολογισμού για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, χωρίς να αποτελεί κριτήριο του μέγιστου πληθυσμού που δύναται να συγκεντρωθεί.
- **Όδευση διαφυγής** είναι η συνεχής και χωρίς εμπόδια πορεία για τη διαφυγή από οποιοδήποτε σημείο κτιρίου προς ασφαλή, υπαίθριο συνήθως χώρο, σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- **Όροφος εκκένωσης** είναι ο όροφος του κτιρίου, από τον οποίο εξέρχονται προς ασφαλή χώρο οι οδεύσεις διαφυγής.
- **Παροχή όδευσης διαφυγής** είναι ο αριθμός των ατόμων που είναι δυνατό να διαφύγει έγκαιρα, σε περίπτωση πυρκαγιάς, χρησιμοποιώντας αυτήν την όδευση.
- **Πραγματική απόσταση απροστατέυτης όδευσης διαφυγής** είναι το μήκος της πορείας που φυσιολογικά θα διανύσει κάποιο άτομο για να διαφύγει, σε περίπτωση πυρκαγιάς, από τυχόν σημείο της κύριας χρήσης ενός ορόφου ή επιπέδου μέχρι την πλησιέστερη έξοδο κινδύνου.
- **Πυραντίσταση** είναι η ικανότητα κατασκευής ή δομικού στοιχείου ν' αντιστέκεται για καθορισμένο χρονικό διάστημα, που ονομάζεται **δείκτης πυραντίστασης**, στα θερμικά αποτελέσματα της φωτιάς, χωρίς απώλεια της ευστάθειας, της ακεραιότητας και της αντίστασης στη δίοδο της θερμότητας.
- **Πυροδιαμέρισμα** είναι το τμήμα κτιρίου ή το κτίριο που περικλείεται ερμητικά από δομικά στοιχεία με προκαθορισμένο, κατά περίπτωση, δείκτη πυραντίστασης.
- **Πυροπροστατευμένη όδευση διαφυγής** είναι το τμήμα της όδευσης (όπως κλιμακοστάσιο, διάδρομος, προθάλαμος) που περικλείεται από πυράντοχα δομικά στοιχεία με προκαθορισμένο δείκτη πυραντίστασης.
- **Τελική έξοδος** είναι η κατάληξη μιας όδευσης διαφυγής από κτίριο, που οδηγεί σε οδό ή ανοικτό χώρο ασφαλή από τον κίνδυνο της φωτιάς ή και του καπνού.
- **Χώροι βοηθητικής χρήσης** είναι χώροι που δεν προορίζονται για την εξυπηρέτηση της κύριας χρήσης του κτιρίου ή είναι λειτουργικά παραρτήματα αυτής, όπως προθάλαμοι, φουαγιέ, κλιμακοστάσια, χώροι υγιεινής, μηχανοστάσια, αποθήκες, χώροι ορχήστρας, πίστα χορού, κουζίνα, γραφεία, αποδυτήρια, σάουνες, θυρίδες τραπεζών, βεστιάρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΔΟΜΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 3

Οδεύσεις διαφυγής – Έξοδοι κινδύνου

A. Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού

1. Ο θεωρητικός πληθυσμός υπολογίζεται γενικά με βάση την αναλογία (συντελεστής) ατόμου/εμβαδόν δαπέδου (τ.μ.) σύμφωνα με τον Πίνακα 1.

**«ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού**

Στεγασμένοι ή υπαίθριοι χώροι συνάθροισης κοινού	Δραστηριότητες	Θεωρητικός πληθυσμός
Με σταθερές θέσεις	Με ατομικά καθίσματα όπως κινηματογράφοι, αμφιθέατρα, χώροι τραπεζών (γραφεία υπαλλήλων και καθίσματα πελατών), internet cafe (χώρος ηλεκτρονικών υπολογιστών)	Ίσος με τον αριθμό καθισμάτων
	Με πάγκους, κερκίδες, όπως αθλητικοί χώροι, υπαίθριοι - θερινοί κινηματογράφοι	1 άτομο/0,45 μ. μήκους
		Συντελεστής
Χωρίς σταθερές θέσεις	Χώροι συνάθροισης ορθίων ατόμων, όπως χώροι συναυλιών, νασί και χώροι λατρείας, κέντρα διασκέδασης, μπαρ, χώροι αναμονής τραπεζών, ταχυδρομείων, κ.α. (ταμεία), χώροι αναμονής συγκοινωνιακών μέσων	0,65
	Χώροι συνάθροισης με ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων, όπως εστιατόρια, καφεενεία, καφέ-ζαχαροπλαστεία, λέσχες, αίθουσες δικαστηρίων, μουσεία, εκθεσιακά κέντρα, κέντρα διασκέδασης, μπαρ, και συναφείς με τα προηγούμενα χώροι συνάθροισης ατόμων	1,4
	Βιβλιοθήκες, χώροι άσκησης και αθλοπαιδιών, όπως αγωνιστικοί χώροι γυμναστηρίων, αίθουσες γυμναστικής, χορού, παιδότοποι (χώρος παιχνιδιών), λούνα παρκ	5
	Δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)	5 (επιφάνειας νερού)
	Αγωνιστικοί χώροι γηπέδων (ποδοσφαίρου, μπάσκετ, βόλεϊ, στίβου κλπ)	40

Ο Πίνακας 1 της παρ. Α1 του άρθρου 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

«2. Για τον υπολογισμό του θεωρητικού πληθυσμού, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι επιφάνειες δαπέδων των κυρίων χώρων που προορίζονται αποκλειστικά για την εκάστοτε δραστηριότητα, περιλαμβανομένων και των διαδρόμων κυκλοφορίας που βρίσκονται μέσα σ' αυτούς. Εξαιρούνται οι βοηθητικοί χώροι που υποστηρίζουν τη δραστηριότητα, καθώς και οι διάδρομοι κυκλοφορίας του κοινού σε τράπεζες, αίθουσες δικαστηρίων, κινηματογράφων και αμφιθεάτρων. Για τον υπολογισμό του θεωρητικού πληθυσμού των βιβλιοθηκών, μουσείων, πινακοθηκών και εκθεσιακών κέντρων λαμβάνεται υπόψη η μικτή επιφάνεια δαπέδου των κυρίων χώρων.».

Η παρ. Α2 του άρθρου 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

3. Κατά τον υπολογισμό του θεωρητικού πληθυσμού αιθουσών συνάθροισης κοινού, λαμβάνονται υπόψη επιπροσθέτως τα εξής:

α. Χώρος συνάθροισης κοινού μπορεί να έχει μία αποκλειστική δραστηριότητα ή να προσφέρεται για πολλαπλές μη ταυτόχρονες δραστηριότητες.

β. Χώρος συνάθροισης κοινού μπορεί κατά τη λειτουργία του να έχει διαφορετικές πυκνότητες συγκέντρωσης του κοινού κατά περιοχές του, δηλαδή, περιοχή με σταθερές θέσεις και περιοχή χωρίς σταθερές θέσεις.

γ. Ενιαίος χώρος μπορεί να έχει περιοχές με διαφορετικές δραστηριότητες συγκέντρωσης κοινού ταυτόχρονα.

δ. Για την περίπτωση (α), ως θεωρητικός πληθυσμός του χώρου θεωρείται αυτός της δυσμενέστερης δραστηριότητας, ενώ για τις περιπτώσεις (β) και (γ), πληθυσμός του χώρου θεωρείται το άθροισμα των επί μέρους συναθροίσεων.

ε. Στο θεωρητικό πληθυσμό, δεν συμπεριλαμβάνεται το προσωπικό της επιχείρησης, εκτός των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην παρ. 1β του άρθρου 1 της παρούσας.

Β. Υπολογισμός οδεύσεων διαφυγής και εξόδων κινδύνου

1. Παροχή οδεύσεων διαφυγής

Η παροχή οδεύσεων διαφυγής ανά μονάδα πλάτους (0,60 μ.) καθορίζεται σε:

α. 100 άτομα για τις οριζόντιες οδεύσεις (διάδρομοι, πόρτες, προθάλαμοι).

β. 60 άτομα για τις κατακόρυφες οδεύσεις (κλιμακοστάσια, ράμπες).

«2. Υπολογισμός παροχής οδεύσεων διαφυγής

α. Η παροχή της οριζόντιας οδεύσεων διαφυγής υπολογίζεται για κάθε όροφο, συμπεριλαμβανομένου του υπογείου, ανάλογα με το θεωρητικό πληθυσμό αυτού.

β. Η παροχή της μίας ή περισσοτέρων κατακόρυφων οδεύσεων διαφυγής των υπερκείμενων ορόφων του ορόφου εκκένωσης, καθορίζεται με βάση τους ορόφους που εξυπηρετούν. Ειδικότερα:

i) η παροχή της μίας ή περισσοτέρων κατακόρυφων οδεύσεων διαφυγής που εξυπηρετούν έως και δύο (2) ορόφους υπολογίζεται από τον όροφο με το μεγαλύτερο θεωρητικό πληθυσμό.

ii) η παροχή της μίας ή περισσοτέρων κατακόρυφων οδεύσεων διαφυγής που εξυπηρετούν τρεις (3) έως και πέντε (5) ορόφους υπολογίζεται από το άθροισμα των παροχών των δύο (2) με το μεγαλύτερο θεωρητικό πληθυσμό ορόφων.

iii) η παροχή της μίας ή περισσοτέρων κατακόρυφων οδεύσεων διαφυγής που εξυπηρετούν έξι (6) ή περισσότερους ορόφους υπολογίζεται από το άθροισμα των παροχών των τριών (3) με το μεγαλύτερο θεωρητικό πληθυσμό ορόφων.

γ. Η παροχή της μίας ή περισσοτέρων κατακόρυφων οδεύσεων διαφυγής των υποκείμενων ορόφων του ορόφου εκκένωσης, καθορίζεται από τον υπόγειο όροφο με τον μεγαλύτερο θεωρητικό πληθυσμό.

δ. Εφόσον οι απαιτούμενες από τον υπολογισμό της παροχής οδεύσεων διαφυγής, κατακόρυφες οδεύσεις διαφυγής είναι πυροπροστατευμένες με αυτοκλειόμενες πυράντοχες θύρες, ο όροφος με το μεγαλύτερο θεωρητικό πληθυσμό, καθορίζει την παροχή των οδεύσεων

διαφυγής, ανεξαρτήτως αριθμού ορόφων.

ε. Το ελάχιστο πλάτος των οδεύσεων διαφυγής και των θυρών αυτών ορίζεται σε 0,90 μ.

στ. Το πλάτος της οδευσης διαφυγής δεν πρέπει να μειώνεται στην πορεία προς την έξοδο - τελική έξοδο κινδύνου.».

Η παρ. Β2 του άρθρου 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

3. Έξοδοι κινδύνου

3.1. Αριθμός και πλάτος εξόδων κινδύνου

3.1.1. Απροστάτευτες οδεύσεις διαφυγής

α. Ο αριθμός και το πλάτος των εξόδων κινδύνου ή/και των τελικών εξόδων κινδύνου σε χώρους συνάθροισης κοινού που αναπτύσσονται σε έναν (1) όροφο ή επίπεδο, δίνεται στον Πίνακα 2.

β. Ο αριθμός και το πλάτος των τελικών εξόδων κινδύνου στο επίπεδο εκκένωσης σε χώρους συνάθροισης κοινού που αναπτύσσονται σε δύο (2) ή περισσότερους ορόφους ή επίπεδα δίνεται στον Πίνακα 2 και είναι σύμφωνα με τον θεωρητικό πληθυσμό. Στην περίπτωση αυτή ο θεωρητικός πληθυσμός υπολογίζεται από το άθροισμα:

i. Του θεωρητικού πληθυσμού του ορόφου εκκένωσης και

ii. Του 1/2 του συνόλου του θεωρητικού πληθυσμού των υπερκείμενων και υποκείμενων ορόφων ή επιπέδων.

«3.1.2. Πυροπροστατευμένες οδεύσεις διαφυγής

α. Ο αριθμός και το πλάτος των εξόδων κινδύνου ή/και των τελικών εξόδων κινδύνου χώρων συνάθροισης κοινού που αναπτύσσονται σε έναν (1) όροφο ή επίπεδο, δίνεται στον Πίνακα 2.

β. Ο αριθμός και το πλάτος των εξόδων κινδύνου σε χώρους συνάθροισης κοινού που αναπτύσσονται σε δύο (2) ή περισσότερους ορόφους ή επίπεδα και διαθέτουν πυροπροστατευμένες οδεύσεις διαφυγής με αυτοκλειόμενες πυράντοχες πόρτες, δίνεται στον Πίνακα 2 και είναι σύμφωνα με τον θεωρητικό πληθυσμό κάθε ορόφου ή επιπέδου. Στην περίπτωση αυτή ο αριθμός και το πλάτος των τελικών εξόδων κινδύνου στο επίπεδο εκκένωσης δίνεται στον Πίνακα 2 και είναι σύμφωνα με τον θεωρητικό του πληθυσμό, ο οποίος υπολογίζεται από το άθροισμα:

i. Του θεωρητικού πληθυσμού του ορόφου εκκένωσης και

ii. Του 1/4 του συνόλου του θεωρητικού πληθυσμού των υπερκείμενων και υποκείμενων ορόφων ή επιπέδων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Αριθμός και πλάτος εξόδων κινδύνου

Θεωρητικός Πληθυσμός (άτομα)	Αριθμός εξόδων κινδύνου	Πλάτος εξόδων κινδύνου (μ.)
έως 50	1*	0,90
51-150	2	0,90
151-300	2	1,80 & 0,90
301-500	2	1,80
501-800	3	1,80

* Κατ' εξαίρεση σε υπόγειους χώρους με κύρια χρήση, απαιτούνται δύο (2) έξοδοι κινδύνου.

Για πληθυσμό μεγαλύτερο των 800 ατόμων προστίθεται μία (1) έξοδος κινδύνου πλάτους 1,80 μ. ανά 400 άτομα ή κλάσμα αυτών.».

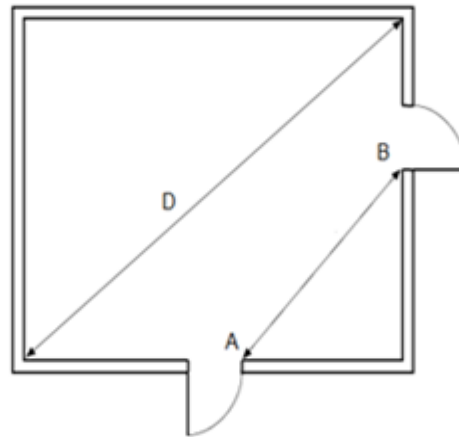
Η παρ. 3.1.2. του άρθρου 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

3.2. Διάταξη εξόδων κινδύνου

Εφόσον επιβάλλονται δύο (2) ή περισσότερες έξοδοι ή τελικές έξοδοι κινδύνου, τα πλησιέστερα άκρα τους πρέπει να απέχουν τουλάχιστον το 1/3 της μέγιστης διαγώνιας διάστασης (D) του χώρου κύριας χρήσης. Εφόσον απαιτούνται τρεις (3) ή περισσότερες έξοδοι ή τελικές έξοδοι

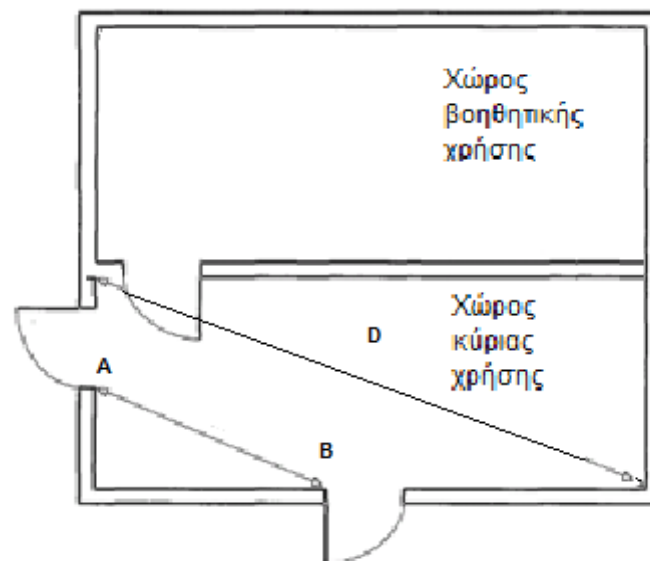
κινδύνου, η θέση τουλάχιστον δύο (2) εξ' αυτών, πρέπει να ικανοποιεί τα παραπάνω κριτήρια. (Σχ. 1 και 2).

$$AB \geq D/3$$

Σχήμα 1

$$AB \geq D/3$$

Σχήμα 2

Σχήματα 1 και 2

Διάταξη εξόδων κινδύνου

4. Όρια μήκους πραγματικής απροστάτευτης οδού διαφυγής

α. Η μέγιστη απόσταση της πραγματικής απροστάτευτης οδού διαφυγής από τους χώρους κύριας χρήσης έως την πλησιέστερη έξοδο κινδύνου ορίζεται σε 45 μ. Όταν υπάρχουν δύο (2) ή περισσότερες εναλλακτικές οδεύσεις διαφυγής, αρκεί η μία (1) από αυτές να πληροί το μέγιστο όριο μήκους της πραγματικής απόστασης.

β. Η απόσταση της πραγματικής απροστάτευτης οδού διαφυγής, αναφέρεται συνήθως σε οριζόντια διαδρομή. Όταν στην οδού περιλαμβάνεται απροστάτευτη κατακόρυφη οδού, προστίθεται το μήκος του κλιμακοστασίου επαυξημένο κατά 50%.

Γ. Λοιπά χαρακτηριστικά οδεύσεων διαφυγής - εξόδων κινδύνου

1. Οδεύσεις διαφυγής – εξοδοί κινδύνου

1.1. Γενικά

α. Το ελεύθερο ύψος των χώρων, όπου διέρχεται οδεύση διαφυγής είναι τουλάχιστον 2,20 μ. και για τις σκάλες, δοκούς, θύρες οδεύσεων τουλάχιστον 2μ. Το ελάχιστο πλάτος της οδεύσης διαφυγής των βοηθητικών χώρων, δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο από 0,60 μ.

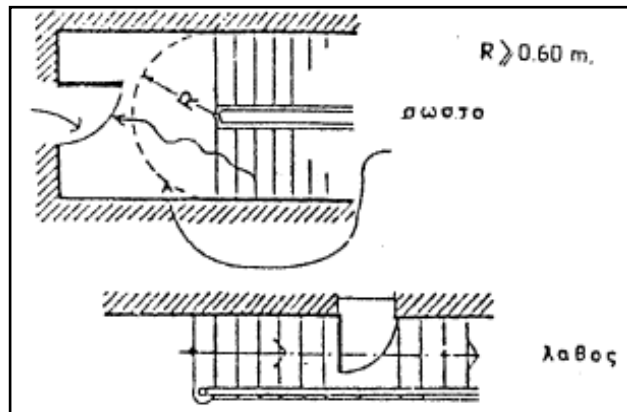
β. Απαγορεύεται η χρήση των ανελκυστήρων ως οδεύσεων διαφυγής.

γ. Απαγορεύεται η διέλευση οδεύσεων διαφυγής από βοηθητικούς χώρους.

1.2. Κλιμακοστάσια

α. Έξοδοι κινδύνου - θύρες οδεύσεων διαφυγής, από χώρους κύριας χρήσης, πρέπει να διαθέτουν πλατύσκαλο εφόσον οδηγούν σε κλιμακοστάσιο. Το ελάχιστο πλάτος του πλατύσκαλου πρέπει να είναι 0,60 μ.

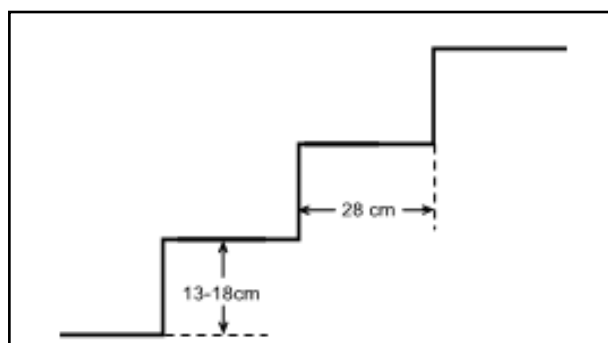
β. Κάθε θύρα που έχει άμεση πρόσβαση στο κλιμακοστάσιο, πρέπει κατά το άνοιγμά της να μην φράσει σκαλοπάτια ή πλατύσκαλα, ούτε να μειώνει το πλάτος της σκάλας ή του πλατύσκαλου, διασφαλίζοντας μία (1) τουλάχιστον μονάδα πλάτους οδεύσεως διαφυγής (Σχ.3).

Σχήμα 3
Θύρες κλιμακοστασίων

«γ. Το ελάχιστο πλάτος και ύψος των βαθμίδων των κλιμάκων που χρησιμοποιούνται ως οδεύσεις διαφυγής από χώρους κύριας χρήσης πρέπει να είναι 0,28 μ. και 0,13 έως 0,18 μ. αντίστοιχα (Σχ. 4). Κατ' εξαίρεση απαλλάσσονται από την ανωτέρω απαίτηση χώροι συνάθροισης κοινού που αναπτύσσονται σε έναν (1) όροφο ή διαθέτουν εσωτερικό εξώστη (πατάρι) και ο θεωρητικός πληθυσμός τους δεν υπερβαίνει τα πενήντα (50) άτομα.»

Το εδ. (γ) της παρ. Γ.1.2. του άρθρου 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

Σχήμα 4
Βαθμίδες κλιμάκων

δ. Οι κυλιόμενες κλίμακες, γίνονται αποδεκτές ως δεύτερες οδεύσεις διαφυγής μόνο όταν έχουν το απαιτούμενο πλάτος και εφόσον ακινητοποιούνται:

i. Χειροκίνητα με κομβίο διακοπής λειτουργίας και

ii. Αυτόματα σε περίπτωση ενεργοποίησης του συστήματος πυρανίχνευσης, εφόσον απαιτείται.

«ε. Οι οδεύσεις διαφυγής πρέπει να είναι πυράντοχης κατασκευής και να μην περιλαμβάνουν καυστά υλικά. Κατ' εξαίρεση οδεύσεις εσωτερικών εξωστών (πατάρια) της επιχείρησης, εφόσον χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως βοηθητικοί χώροι, είτε ως χώροι κύριας χρήσης με θεωρητικό πληθυσμό μέχρι και 50 άτομα, καθώς και οδεύσεις υπόγειων χώρων που χρησιμοποιούνται ως βοηθητικής χρήσης, απαλλάσσονται από την απαίτηση να είναι πυράντοχης κατασκευής. Επίσης, εξωτερικά μεταλλικά κλιμακοστάσια γίνονται αποδεκτά ως δεύτερες οδεύσεις διαφυγής.».

Το εδ. (ε) της παρ. Γ.1.2. του άρθρου 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

1.3. Πυραντίσταση οδεύσεων διαφυγής

1.3.1. Εξωτερικές οδεύσεις

Οι εξωτερικές, οριζόντιες και κατακόρυφες οδεύσεις διαφυγής θεωρούνται ως πυροπροστατευμένες εφόσον είναι μόνιμης πυράντοχης κατασκευής χωρίς να περιλαμβάνουν καυστά υλικά και διαχωρίζονται από το κτίριο με δομικά στοιχεία, με δείκτη πυραντίστασης τουλάχιστον εξήντα (60) λεπτών της ώρας. Η πυραντίσταση των εξωτερικών τοίχων πρέπει να επεκτείνεται εκατέρωθεν του κλιμακοστασίου κατά τουλάχιστον 2 μέτρα.

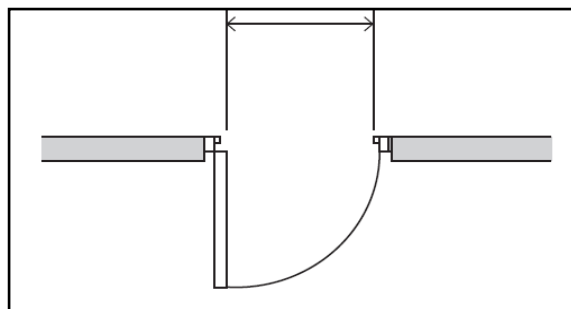
1.3.2. Εσωτερικές οδεύσεις

Τα περιβλήματα των πυροπροστατευμένων οδεύσεων διαφυγής πρέπει να έχουν δείκτη πυραντίστασης τουλάχιστον εξήντα λεπτών (60'). Επίσης, τα ανοίγματα που χρησιμοποιούνται ως είσοδοι και έξοδοι της πυροπροστατευμένης οδεύσεως διαφυγής πρέπει να διαθέτουν αυτοκλειόμενες πυράντοχες πόρτες, με δείκτη πυραντίστασης τουλάχιστον εξήντα λεπτών (60').

2. Θύρες

2.1. Κατεύθυνση περιστροφής-πλάτος

Οι θύρες των οδεύσεων διαφυγής- εξόδων κινδύνου των χώρων συνάθροισης κοινού, πρέπει να ανοίγουν προς την κατεύθυνση της διαφυγής. Από την απαίτηση αυτή απαλλάσσονται χώροι συνάθροισης κοινού με συνολικό θεωρητικό πληθυσμό μέχρι και 50 άτομα. Σε κάθε περίπτωση οι θύρες θα πρέπει να παρέχουν το πλήρες πλάτος του ανοίγματός τους (Σχ. 5).

Σχήμα 5
Πλάτος θύρας οδεύσεως διαφυγής

2.2. Θύρες περιορισμού πορείας-ελέγχου

α. Οι αυτόματες μηχανοκίνητες θύρες με αισθητήρες κίνησης που χρησιμοποιούνται στους χώρους συνάθροισης κοινού ως έξοδοι κινδύνου, γίνονται αποδεκτές μόνο όταν παρέχουν το επιβαλλόμενο πλάτος κατά το πλήρες άνοιγμά τους και σε περίπτωση διακοπής ρεύματος, παραμένουν ανοιχτές.

β. Οι θύρες ασφαλείας με ειδικούς μηχανισμούς χρονοκαθυστέρησης που χρησιμοποιούνται σε χώρους συνάθροισης κοινού, γίνονται αποδεκτές μόνο ως δεύτερες έξοδοι κινδύνου και πρέπει να απελευθερώνονται αυτόματα, σε κάθε περίπτωση διακοπής ρεύματος ή ενεργοποίησης του αυτόματου συστήματος πυρανίχνευσης εφόσον αυτό εγκαθίσταται, καθώς και χειροκίνητα με κομβίο απελευθέρωσης.

γ. Θύρες περιστρεφόμενες γύρω από τον κεντρικό άξονα αυτών, ή διατάξεις ελέγχου εισερχομένων ατόμων (όπως σε γήπεδα) δεν γίνονται αποδεκτές.

2.3. Εξοπλισμός

α. Κάθε πόρτα πρέπει να έχει κατάλληλο εξοπλισμό λειτουργίας, ώστε να ανοίγει με προφανή και εύκολο τρόπο.

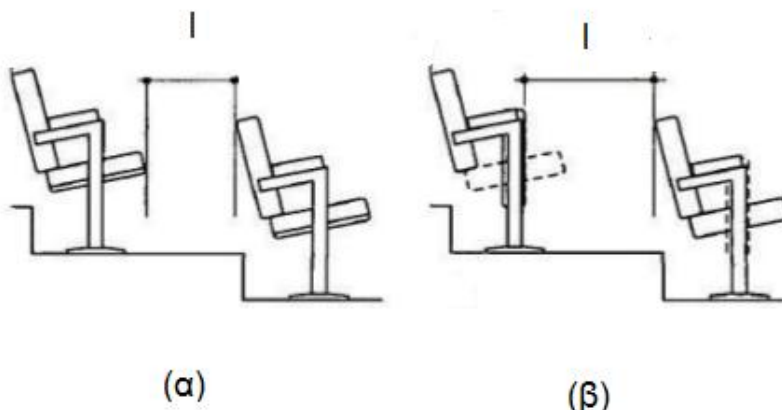
β. Σύρτες ή παρόμοια μέσα ή συστήματα ασφαλίσεως (όπως χρήση κλειδιού, μαγνητικές κάρτες, πληκτρολόγια απασφαλίσεως) δεν γίνονται αποδεκτά.

«Δ. Διάταξη θέσεων κινηματογράφων

1. Ο αριθμός των σταθερών θέσεων σε σειρές καθισμάτων αυτών όταν έχουν πρόσβαση προς ένα διαμήκη διάδρομο ή που περικλείονται από δύο διαμήκεις διαδρόμους, εξαρτάται από την ελεύθερη οριζόντια απόσταση (I) μεταξύ των καθισμάτων διαδοχικών σειρών μετρούμενη είτε σε αναδιπλωμένα είτε σε μη αναδιπλωμένα καθίσματα (Σχήμα 6) και είναι σύμφωνα με τον Πίνακα 2α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2α

Ελεύθερη οριζόντια απόσταση (I) (σε m)	Αριθμός καθισμάτων σε μία σειρά	
	Μέγιστος αριθμός καθισμάτων σε μία σειρά	
	Ένας διαμήκης διάδρομος	Δύο διαμήκεις διάδρομοι
0,30 έως 0,324	7	14
0,325 έως 0,349	8	16
0,35 έως 0,374	9	18
0,375 – 0,399	10	20
0,40 – 0,424	11	22
0,425 – 0,449	12	24
0,45 – 0,474	12	26
0,475 – 0,499	12	28
> 0,50	12	Χωρίς περιορισμό εφόσον τηρείται η μέγιστη απροστάτευτη όδευση διαφυγής

Σχήμα 6
Τυπικές διατάξεις σταθερών (μη αναδιπλούμενων) και αναδιπλούμενων καθισμάτων
(α) Μη αναδιπλούμενα καθίσματα
(β) Αναδιπλούμενα καθίσματα

2. Η παροχή των διαμήκων και εγκάρσιων διαδρόμων που οδηγούν στην έξοδο ή τελική έξοδο κινδύνου ανά μονάδα πλάτους (0,60μ.) καθορίζεται σε 100 άτομα. Ανεξαρτήτως των ανωτέρω υπολογισμών το ελάχιστο πλάτος των διαμήκων και εγκάρσιων διαδρόμων ορίζεται σε 0,90 μ. σε διαδρόμους χωρίς αναβαθμούς και σε 1,10 μ. σε διαδρόμους με αναβαθμούς.
3. Η πρώτη σειρά καθισμάτων να απέχει από την οθόνη προβολής κατ' ελάχιστον 5μ.».

Προστέθηκε η παρ. Δ στο άρθρο 3 με την παρ. 10 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

Άρθρο 4
Διαμερισματοποίηση – Δείκτες πυραντίστασης

«1. Τα κτίρια ή τμήματα κτιρίων που χρησιμοποιούνται ως χώροι συνάθροισης κοινού πρέπει να είναι πυράντοχης κατασκευής και να αποτελούν ξεχωριστά πυροδιαμερίσματα με δείκτη πυραντίστασης τουλάχιστον εξήντα (60) λεπτών.».

Η παρ. 1 του άρθρου 4 τροποποιήθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

2. Ο φέρων οργανισμός αναβαθμών (κερκίδων) πρέπει να έχει δείκτη πυραντίστασης τουλάχιστον εξήντα (60) λεπτών.

3. Σε κτίρια μη πυράντοχης κατασκευής, επιτρέπεται η χρήση χώρων συνάθροισης κοινού με θεωρητικό πληθυσμό μέχρι χίλια (1000) άτομα, μόνο στον όροφο των κυρίων εξόδων αυτών ή στους ορόφους που οι εξοδοί αυτών οδηγούν απευθείας σε υπαίθριο ασφαλή χώρο ή οδό.

4. Επικίνδυνοι χώροι (λεβητοστάσιο, αποθήκη καυσίμων, μετασχηματιστές μέσης και υψηλής τάσης, σύστημα συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας) πρέπει να αποτελούν αυτοτελή πυροδιαμερίσματα με δείκτη πυραντίστασης τουλάχιστον εξήντα λεπτών (60') και να μην τοποθετούνται κάτω ή σε άμεση γειτνίαση με τις τελικές εξόδους.

Άρθρο 5
Φωτισμός, Σήμανση ασφαλείας και σχεδιαγράμματα διαφυγής

1. Φωτισμός ασφαλείας

α. Στους χώρους συνάθροισης κοινού επιβάλλεται η εγκατάσταση φωτισμού ασφαλείας των οδεύσεων διαφυγής, εξόδων κινδύνου και των χώρων ανοικτής περιοχής.

β. Ο φωτισμός ασφαλείας εγκαθίσταται υποχρεωτικά και στις οδεύσεις μέχρι την τελική έξοδο κινδύνου, στις περιπτώσεις που ο χώρος συνάθροισης κοινού βρίσκεται σε όροφο.

γ. Τα φωτιστικά ασφαλείας και τα φωτιστικά σώματα σήμανσης κατεύθυνσης εγκαθίστανται υποχρεωτικά, ανεξαρτήτως ύπαρξης εφεδρικής πηγής ενέργειας.

«δ. Ο φωτισμός ασφαλείας σε στεγασμένα ή/και υπαίθρια κέντρα διασκέδασης και κινηματογράφους, πρέπει κατ' ελάχιστον να είναι φωτεινότητας 2 lux στους χώρους ανοικτής περιοχής και 5 lux στις οδεύσεις διαφυγής. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι απαιτήσεις του ΕΛΟΤ EN 1838.».

Προστέθηκε το εδ. (δ) στην παρ. 1 του άρθρου 5 με την παρ. 12 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

2. Σήμανση ασφαλείας

α. Στους χώρους συνάθροισης κοινού επιβάλλεται η σήμανση ασφαλείας των οδεύσεων

διαφυγής, εξόδων κινδύνου και του πυροσβεστικού υλικού/εξοπλισμού.

β. Η σήμανση εγκαθίσταται υποχρεωτικά και στις οδεύσεις μέχρι την τελική έξοδο, στις περιπτώσεις που ο χώρος συνάθροισης κοινού βρίσκεται σε όροφο.

3. Σχεδιαγράμματα διαφυγής

Στους χώρους συνάθροισης κοινού που η κύρια χρήση τους αναπτύσσεται σε 4 ή περισσότερους ορόφους ή επίπεδα, επιβάλλεται η ύπαρξη σχεδιαγραμμάτων διαφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 6 Προληπτικά μέτρα πυροπροστασίας

1. Όλοι οι χώροι συνάθροισης κοινού, που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας, υποχρεούνται να λαμβάνουν τα παρακάτω προληπτικά μέτρα πυροπροστασίας:

α. Ανάρτηση πινακίδων σε εμφανή σημεία του χώρου συνάθροισης κοινού, με οδηγίες πρόληψης πυρκαγιάς και τρόπους ενέργειας του προσωπικού σε περίπτωση έναρξης πυρκαγιάς.

β. Σήμανση επικίνδυνων υλικών και χώρων.

γ. Κατάλληλη διευθέτηση του χώρου αποθήκευσης υλών που μπορούν να αναφλεγούν.

δ. Απομάκρυνση των εύφλεκτων και καυστών υλών από θέσεις όπου γίνεται χρήση γυμνής φλόγας, προκαλούνται σπινθήρες και γενικά από πηγές εκπομπής θερμότητας.

ε. Συνεχής καθαρισμός όλων των χώρων και άμεση απομάκρυνση των υλικών που μπορούν να αναφλεγούν.

στ. Στους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού απαιτείται αποψίλωση των χώρων από ξηρά χόρτα και απομάκρυνση αυτών.

ζ. Επιμελής συντήρηση, τακτική επιθεώρηση και έλεγχος των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς.

η. Επαρκής αερισμός (φυσικός ή τεχνητός) των χώρων αποθήκευσης.

θ. Επιθεώρηση, από υπεύθυνο υπάλληλο, όλων των χώρων μετά τη διακοπή της δραστηριότητας καθώς και κατά τις εργάσιμες ώρες για επισήμανση και εξάλειψη τυχόν υφισταμένων προϋποθέσεων εκδήλωσης πυρκαγιάς.

ι. Θέση εκτός λειτουργίας εγκαταστάσεων κατά τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες, εκτός από εκείνες των οποίων η λειτουργία είναι απαραίτητη.

ια. Σε δεξαμενές υγρών καυσίμων επιβάλλεται λεκάνη ασφαλείας συγκέντρωσης τυχόν διαρροών καυσίμων, επαρκούς χωρητικότητας.

ιβ. Λήψη κάθε άλλου κατά περίπτωση μέτρου που αποβλέπει στην αποφυγή αιτίων και τη μείωση του κινδύνου από πυρκαγιά.

2. Δεν επιτρέπεται:

α. Η τοποθέτηση σε διαδρόμους, κλίμακες, οδεύσεις διαφυγής και εξόδους κινδύνου χωρισμάτων μονίμων ή πρόσκαιρων, υλικών και γενικά κάθε αντικειμένου το οποίο μπορεί να μειώσει το πλάτος αυτών ή να εμποδίσει την ελεύθερη κυκλοφορία του κοινού σε περίπτωση κινδύνου.

β. Η διακόσμηση και επένδυση των δαπέδων, των τοίχων και των ορόφων, σε χώρους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από το κοινό, με υλικά που αναφλέγονται εύκολα.

γ. Το κάπνισμα και η χρήση γυμνής φλόγας, όπως σπίρτα και αναπτήρες και η εναπόθεση εύφλεκτων υλικών σε επικίνδυνους χώρους.

δ. Η τοποθέτηση επί των θυρών ή πλησίον αυτών, καθρεπτών ή άλλων αντικειμένων τα οποία δύναται να παραπλανήσουν ως προς την ορθή πορεία για την έξοδο κινδύνου. Παράθυρα, βιτρίνες, καθρέπτες και λοιπές κατασκευαστικές διατάξεις που λόγω μεγέθους ή τύπου κατασκευής, ενδέχεται να δώσουν την εντύπωση θυρών, πρέπει να επισημαίνονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην συγχέονται με τις εξόδους κινδύνου.

ε. Η σήμανση ασφαλείας καθώς και τα μέσα πυροπροστασίας, να καλύπτονται από εμπορεύματα ή άλλα υλικά.

στ. Η χρήση βεγγαλικών, αθυρμάτων και πυροτεχνημάτων σε στεγασμένους χώρους

συνάθροισης κοινού. Η χρήση τους σε υπαίθριους χώρους γίνεται με την επιφύλαξη της ισχύουσας νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 7 Ενεργητικά μέσα πυροπροστασίας

«1. Πυροσβεστήρες

A. Φορητοί πυροσβεστήρες

α. Επιβάλλεται η τοποθέτηση φορητών πυροσβεστήρων ξηρής σκόνης ή βάσης νερού, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 21A-113B-C.

β. Επιβάλλεται η τοποθέτηση ενός (1) πυροσβεστήρα ανά 100 τ.μ. μικτής επιφάνειας.

γ. Στις περιπτώσεις που κατά τους παραπάνω υπολογισμούς, το πηλίκο που προκύπτει είναι δεκαδικός αριθμός, αυτό στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό.

δ. Ανεξάρτητα από τους ανωτέρω υπολογισμούς, ο ελάχιστος αριθμός των πυροσβεστήρων δεν θα είναι μικρότερος από δύο (2).

ε. Επιβάλλεται η τοποθέτηση φορητών πυροσβεστήρων διοξειδίου του άνθρακα, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 55B-C στους χώρους ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων όπως μετασχηματιστών μέσης ή υψηλής τάσης, ηλεκτρικών πινάκων, εξυπηρετητών (server) δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών και λεβητοστασίων, σε τέτοιες θέσεις ώστε κάθε σημείο των εν λόγω χώρων, να απέχει οριζοντίως μέχρι 15 μ. από κάθε τέτοιο πυροσβεστήρα. Σε κάθε περίπτωση ο ελάχιστος αριθμός πυροσβεστήρων διοξειδίου του άνθρακα σε αυτούς τους χώρους δεν θα είναι μικρότερος από δύο (2).».

Η παρ. 1Α του άρθρου 7 τροποποιήθηκε με την παρ. 13 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (B' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

2. Χειροκίνητο σύστημα συναγερμού

Χειροκίνητο σύστημα συναγερμού, επιβάλλεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Σε χώρους συνάθροισης κοινού με θεωρητικό πληθυσμό, πάνω από 250 άτομα.

β. Σε χώρους συνάθροισης κοινού, όπου η κύρια χρήση αναπτύσσεται σε τρία (3) ή περισσότερα επίπεδα.

«3. Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης

Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης επιβάλλεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Σε χώρους συνάθροισης κοινού με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από 250 άτομα.

β. Στους επικίνδυνους χώρους.».

Η παρ. 3 του άρθρου 7 τροποποιήθηκε με την παρ. 14 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (B' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

4. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο- απλό υδροδοτικό δίκτυο

4.1. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο επιβάλλεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

«α. Σε χώρους συνάθροισης κοινού εξαιρουμένων των δραστηριοτήτων του εδαφίου β με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από 250 άτομα.».

β. Σε μουσεία, πινακοθήκες, εκθεσιακά κέντρα και παρεμφερείς δραστηριότητες με συνολική στεγασμένη επιφάνεια πάνω από 1.500 τ.μ..

γ. Σε χώρους συνάθροισης κοινού με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από 50 άτομα, των οποίων το δάπεδο βρίσκεται σε ύψος μεγαλύτερο των 20 μ. από τη φυσική στάθμη του εδάφους.

4.2. Χώροι συνάθροισης κοινού που δεν υποχρεούνται στην εγκατάσταση μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου υποχρεούνται, στην εγκατάσταση απλού υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου.

Το εδ. (α) της παρ. 4.1. του άρθρου 7 τροποποιήθηκε με την παρ. 15 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (B' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού

Εσωτερικών

5. Αυτόματα συστήματα πυρόσβεσης

5.1. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης με νερό (καταιονισμού ύδατος) επιβάλλεται να καλύπτει το σύνολο της επιφάνειας των χώρων συνάθροισης κοινού στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α.** Σε χώρους εκθεσιακών κέντρων με συνολική στεγασμένη επιφάνεια πάνω από 3.500 τ.μ..
  - β.** Σε χώρους συνάθροισης κοινού με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από 50 άτομα, των οποίων το δάπεδο βρίσκεται σε ύψος μεγαλύτερο των 23 μ. από τη φυσική στάθμη του εδάφους.
  - γ.** Σε υπόγειους χώρους συνάθροισης κοινού με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από 50 άτομα. Το αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης καλύπτει επιπροσθέτως τις απροστάτευτες οδεύσεις διαφυγής, μέχρι την τελική έξοδο κινδύνου.
- Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται η εγκατάσταση του ανωτέρω συστήματος, εφόσον ο χώρος συνάθροισης κοινού βρίσκεται σε πρώτο (1ο) υπόγειο, έχει θεωρητικό πληθυσμό έως 150 άτομα και η μία (1) έξοδος κινδύνου εκβάλλει απευθείας, ή μέσω πυροπροστατευμένης οδευσης διαφυγής, σε υπαίθριο ασφαλή χώρο ή οδό.

5.2. Σύστημα πυρόσβεσης (μη συμπεριλαμβανομένου του συστήματος καταιονισμού ύδατος) επιβάλλεται:

- α.** Σε χώρους μετασχηματιστών (μέσης ή υψηλής τάσης).
- β.** Σε δεξαμενές καυσίμων με χωρητικότητα πάνω από 3 κ.μ..
- γ.** Δυνητικά, σε χώρους της παρ. 5.1. του παρόντος άρθρου όπου δεν ενδείκνυται η χρήση νερού (όπως χώροι αρχείων και ηλεκτρονικών υπολογιστών).».

Το εδ. (γ) της παρ. 5.2. του άρθρου 7 τροποποιήθηκε με την παρ. 16 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

«6. Σύστημα τοπικής κατάσβεσης

Σύστημα τοπικής κατάσβεσης εγκαθίσταται στους χώρους παρασκευής φαγητών που χρησιμοποιούν εστίες μαγειρικής και καυτές επιφάνειες, εφόσον επιβάλλεται από την υπ' αριθμ. 15/2014 πυροσβεστική διάταξη, όπως κάθε φορά ισχύει.».

Η παρ. 6 του άρθρου 7 τροποποιήθηκε με την παρ. 17 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΚΑΙ ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Άρθρο 8 Υπαίθριοι χώροι συνάθροισης κοινού

«Α. Γενικά

α. Ως υπαίθριος χώρος συνάθροισης κοινού νοείται κάθε μη στεγασμένος χώρος συνάθροισης κοινού του οποίου η όλη διαμόρφωση περιορίζει την ελεύθερη και άμεση διαφυγή του κοινού προς εξωτερικό ασφαλή χώρο (όπως υπαίθριοι κινηματογράφοι, υπαίθρια κέντρα διασκέδασης, εστιατόρια κλπ), και απαραίτητα, η μία (1) ή περισσότερες απαιτούμενες οδεύσεις διαφυγής μέχρι τις τελικές εξόδους δεν διέρχονται μέσα από κλειστούς χώρους (όπως χώροι κύριας ή/και βοηθητικής χρήσης) ανεξαρτήτως ιδιοκτησίας.

β. Χώροι συνάθροισης κοινού που δραστηριοποιούνται σε δώματα κτιρίων (όπως καφέ - μπαρ, κέντρα διασκέδασης, κινηματογράφοι, εστιατόρια), εξαιρουμένων των κτιρίων με χρήση ξενοδοχείων, θεωρούνται υπαίθριοι εφόσον οι απαιτούμενες οριζόντιες και κατακόρυφες οδεύσεις διαφυγής είναι πυροπροστατευμένες. Σε αντίθετη περίπτωση, οι χώροι αυτοί αντιμετωπίζονται ως στεγασμένοι και θα λαμβάνονται:

i) τα μέτρα πυροπροστασίας του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 3-5) και

ii) τα μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας, εφόσον απαιτούνται, του άρθρου 7 της παρούσας, εξαιρουμένων των απαιτήσεων των παρ. 3 και 5 του άρθρου 7.».

Η παρ. Α του άρθρου 8 τροποποιήθηκε με την παρ. 18 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

Β. Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού, οδεύσεων διαφυγής και εξόδων κινδύνου

Για τις ανάγκες της παρούσας ισχύουν οι παρακάτω προσθήκες ή διαφοροποιήσεις. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται κατά περίπτωση οι διατάξεις των Κεφαλαίων Β' και Γ'.

1. Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού

Ο θεωρητικός πληθυσμός του στεγασμένου χώρου, όταν αυτός διέρχεται μέσω υπαίθριου χώρου συνάθροισης κοινού, δεν προσμετρείται για την επιβολή των μέτρων και μέσω πυροπροστασίας.

2. Παροχή οδεύσεων διαφυγής

Η παροχή της οδευσης διαφυγής ανά μονάδα πλάτους (0,60 μ.) των οριζόντιων και κατακόρυφων οδεύσεων διαφυγής καθορίζεται σε 200 άτομα.

3. Έξοδοι κινδύνου

α. Από κάθε σημείο υπαίθριου χώρου συνάθροισης κοινού πρέπει να εξασφαλίζεται η διαφυγή προς τελικές εξόδους, ο αριθμός και τα πλάτη των οποίων δίνονται στον Πίνακα 3.

β. Οι τελικές εξοδοί πρέπει να είναι απομακρυσμένες μεταξύ τους και σε τέτοια διάταξη ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα να φραχθούν συγχρόνως.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Αριθμός και πλάτος εξόδων κινδύνου

Θεωρητικός πληθυσμός (άτομα)	Αριθμός εξόδων κινδύνου	Πλάτος εξόδων κινδύνου (μ.)
Μέχρι 100	1	0,90
Από 101 μέχρι 450	2	0,90
Από 451 – 900	2	1,80 & 0,90
Από 901 – 1800	2	1,80
Από 1801 – 2700	3	1,80

Για πληθυσμό μεγαλύτερο των 2700 ατόμων προστίθεται μία (1) έξοδος με πλάτος 1,80 μ. ανά 900 άτομα ή κλάσμα αυτών.

Γ. Ενεργητικά μέσα πυροπροστασίας

1. Φορητοί πυροσβεστήρες

α. Επιβάλλεται η τοποθέτηση φορητών πυροσβεστήρων ξηρής σκόνης ή βάσης νερού, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 21Α-113Β-С ή/και διοξειδίου του άνθρακα, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 55Β-С.

β. Η τοποθέτηση των πυροσβεστήρων να είναι κατά τέτοιο τρόπο, ώστε κάθε σημείο να απέχει μέχρι 15μ. από τον πλησιέστερο πυροσβεστήρα.

γ. Ανεξάρτητα από τους ανωτέρω υπολογισμούς, ο ελάχιστος αριθμός πυροσβεστήρων δεν θα είναι μικρότερος από δύο (2).

2. Σημεία υδροληψίας

Για την κάλυψη όλων των χώρων, οι υπαίθριοι χώροι συνάθροισης κοινού υποχρεούνται να διαθέτουν επαρκή αριθμό σημείων υδροληψίας που είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο ύδρευσης, μέσω εύκαμπτου ελαστικού σωλήνα μήκους 20 μ. και κατάλληλο ακροφύσιο.

Άρθρο 9

Ημιυπαίθριοι χώροι συνάθροισης κοινού

Οι ημιυπαίθριοι χώροι συνάθροισης κοινού υπάγονται στις διατάξεις των κλειστών χώρων, εκτός των περιπτώσεων που πληρούνται αθροιστικά οι παρακάτω προϋποθέσεις, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις για τους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού:

α. Ο χώρος είναι ισόγειος.

β. Δεν υπάρχουν υπερκείμενοι όροφοι, πάνω από τον ημιυπαίθριο χώρο, ούτε γίνεται χρήση του δωματός του. Τυχόν υπόγειος χώρος, που δεν έχει λειτουργική σχέση με την κύρια χρήση του ισογείου χώρου, αποτελεί αυτοτελές πυροδιαμέρισμα.

γ. Η συνολική επιφάνεια του ημιυπαίθριου χώρου συνάθροισης κοινού δεν υπερβαίνει τα 500 τ.μ.

δ. Δεν εμποδίζεται η κυκλοφορία και διαφυγή του κοινού από τη συσσώρευση καπνού. Για το λόγο αυτό πρέπει:

i. Κάθε δομικό στοιχείο της στέγης να απέχει τουλάχιστον 2,40 μ. από το δάπεδο.

ii. Το συνολικό άνοιγμα της παράπλευρης επιφάνειας να είναι τουλάχιστον το 50% αυτής. Η διάταξη των ανοιγμάτων πρέπει να εξασφαλίζει την απαγωγή του καπνού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Άρθρο 10 Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος:

1. Εφαρμόζονται σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων, υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους κτιρίων και οικοπέδων καθώς και στους βοηθητικούς χώρους αυτών, στα οποία διεξάγονται αθλητικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες, όπως κλειστά ή ανοιχτά γήπεδα ποδοσφαίρου, μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ, αντισφαίριση, κολυμβητηρίων.

2. Δεν εφαρμόζονται σε στεγασμένες ή υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις όπου πραγματοποιούνται μουσικές εκδηλώσεις (όπως συναυλίες), εμπορικές εκθέσεις ή άλλες δραστηριότητες.

Άρθρο 11 Στεγασμένες αθλητικές εγκαταστάσεις

A. Γενικά

Για τις ανάγκες της παρούσας ισχύουν οι παρακάτω προσθήκες ή διαφοροποιήσεις. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται κατά περίπτωση οι διατάξεις των Κεφαλαίων Β΄ και Γ΄.

B. Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού

Ο θεωρητικός πληθυσμός υπολογίζεται γενικά με βάση την αναλογία (συντελεστής) απόμου/εμβαδόν δαπέδου (τ.μ.) σύμφωνα με τον Πίνακα 4.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού στεγασμένων αθλητικών εγκαταστάσεων

	Δραστηριότητες	Θεωρητικός Πληθυσμός
Χώροι με σταθερές θέσεις	Με ατομικά καθίσματα	Ίσος με τον αριθμό καθισμάτων.
	Με πάγκους, κερκίδες	1 άτομο/0,45 μ. μήκους
		Συντελεστής
Χώροι χωρίς σταθερές θέσεις	Αίθουσες τύπου, συσκέψεων, δημοσιογραφικά θεωρεία	1,4
	Χώροι άσκησης και αθλοπαιδιών, αγωνιστικοί χώροι γυμναστηρίων, αίθουσες γυμναστικής	5
	Δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)	5 (επιφάνειας νερού)
	Αγωνιστικοί χώροι γηπέδων	40

Γ. Υπολογισμός οδεύσεων διαφυγής και εξόδων κινδύνου

1. Παροχή οδεύσεων διαφυγής

Η παροχή όδευσης διαφυγής ανά μονάδα πλάτους (0,60 μ.) καθορίζεται σε:

- α. 200 άτομα για τις οριζόντιες οδεύσεις (διάδρομοι, πόρτες, προθάλαμοι).
- β. 120 άτομα για τις κατακόρυφες οδεύσεις (κλιμακοστάσια, ράμπες).

2. Έξοδοι κινδύνου

Ο αριθμός και το πλάτος των εξόδων κινδύνου δίνονται στον Πίνακα 5.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Αριθμός και πλάτος εξόδων κινδύνου στεγασμένων αθλητικών εγκαταστάσεων

Θεωρητικός Πληθυσμός	Αριθμός εξόδων κινδύνου	Πλάτος εξόδων κινδύνου (μ.)
έως 50	1	0,90
51 - 200	2	0,90
201-400	2	1,80 & 0,90
401-800	2	1,80
801-1200	3	1,80

Για πληθυσμό μεγαλύτερο των 1200 ατόμων προστίθεται μία (1) έξοδος με ελάχιστο πλάτος 1,80 μ. ανά 400 άτομα ή κλάσμα αυτών.

Δ. Ενεργητικά μέσα πυροπροστασίας

1. Πυροσβεστήρες

A. Φορητοί πυροσβεστήρες

α. Επιβάλλεται η τοποθέτηση φορητών πυροσβεστήρων ξηρής σκόνης ή βάσης νερού, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 21A-113B-C ή/και διοξειδίου του άνθρακα, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 55B-C.

β. Επιβάλλεται η τοποθέτηση ενός (1) πυροσβεστήρα ανά 200 τ.μ. μικτής επιφάνειας.

γ. Στις περιπτώσεις που κατά τους παραπάνω υπολογισμούς, το πηλίκο που προκύπτει είναι δεκαδικός αριθμός, αυτό στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό.

δ. Ανεξάρτητα από τους ανωτέρω υπολογισμούς, ο ελάχιστος αριθμός πυροσβεστήρων δεν θα είναι μικρότερος από δύο (2).

Οι φορητοί πυροσβεστήρες δύναται με ευθύνη των υπευθύνων της εγκατάστασης, να φυλάσσονται σε ασφαλές σημείο, ώστε να μην είναι διαθέσιμα στους θεατές.

B. Πυροσβεστήρες οροφής

Επιβάλλεται η τοποθέτηση αυτοδιεγερόμενου πυροσβεστήρα οροφής άνωθεν των καυστήρων κεντρικής θέρμανσης στερεών ή υγρών καυσίμων.

2. Χειροκίνητο σύστημα συναγερμού

Χειροκίνητο σύστημα συναγερμού, επιβάλλεται σε στεγασμένες αθλητικές εγκαταστάσεις με θεωρητικό πληθυσμό, πάνω από 500 άτομα.

3. Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης

Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης επιβάλλεται στους επικίνδυνους χώρους.

4. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο- απλό υδροδοτικό δίκτυο

4.1. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο επιβάλλεται σε στεγασμένες αθλητικές εγκαταστάσεις με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από χίλια (1000) άτομα.

4.2. Στεγασμένες αθλητικές εγκαταστάσεις που δεν υποχρεούνται στην εγκατάσταση μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου υποχρεούνται, στην εγκατάσταση απλού υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου.

5. Σύστημα πυρόσβεσης (μη συμπεριλαμβανομένου του συστήματος καταιονισμού ύδατος) επιβάλλεται:

- α. Σε χώρους μετασχηματιστών (μέσης ή υψηλής τάσης)
β. Σε δεξαμενές καυσίμων με χωρητικότητα πάνω από 3 κ.μ..

6. Σύστημα τοπικής κατάσβεσης

Σύστημα τοπικής κατάσβεσης εγκαθίσταται στους χώρους παρασκευής φαγητών που χρησιμοποιούν εστίες μαγειρικής και καυτές επιφάνειες.

Άρθρο 12 Υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις

A. Γενικά

1. Ως «υπαίθρια αθλητική εγκατάσταση» νοείται κάθε μη στεγασμένη αθλητική εγκατάσταση, της οποίας η όλη διαμόρφωση περιορίζει την ελεύθερη και άμεση διαφυγή του κοινού από αυτήν, προς τα έξω σε ασφαλή χώρο, και απαραίτητα όλες οι οδεύσεις διαφυγής μέχρι τις τελικές εξόδους δεν διέρχονται μέσα από κλειστούς χώρους. Τυχόν κλειστοί χώροι που λειτουργούν σε υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις (όπως αίθουσα τύπου, γυμναστήρια και επικίνδυνοι χώροι) εξετάζονται σύμφωνα με το **άρθρο 11** της παρούσας.

2. Για τις ανάγκες της παρούσας ισχύουν οι παρακάτω προσθήκες ή διαφοροποιήσεις. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται κατά περίπτωση οι διατάξεις των Κεφαλαίων Β' και Γ'.

B. Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού οδεύσεων διαφυγής και εξόδων κινδύνου

1. Υπολογισμός θεωρητικού πληθυσμού

Ο θεωρητικός πληθυσμός της στεγασμένης αθλητικής εγκατάστασης, όταν αυτός διέρχεται μέσω υπαίθριας αθλητικής εγκατάστασης, δεν προσμετρείται για την επιβολή των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας.

2. Παροχή οδεύσεων διαφυγής

Η παροχή της οδεύσεως διαφυγής ανά μονάδα πλάτους (0,60 μ.) των οριζόντιων και κατακόρυφων οδεύσεων διαφυγής καθορίζεται σε 250 άτομα.

3. Έξοδοι κινδύνου

α. Από κάθε σημείο υπαίθριας αθλητικής εγκατάστασης πρέπει να εξασφαλίζεται η διαφυγή προς τελικές εξόδους, ο αριθμός και τα πλάτη των οποίων δίνονται στον Πίνακα 6.

β. Οι τελικές εξοδοί πρέπει να είναι απομακρυσμένες μεταξύ τους και σε τέτοια διάταξη ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα να φραχθούν συγχρόνως.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Αριθμός και πλάτος εξόδων κινδύνου υπαίθριων αθλητικών εγκαταστάσεων

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΛΑΤΟΣ ΚΑΘΕ ΕΞΟΔΟΥ (μ.)
μέχρι 500	2	0,90
Από 501 - 1000	2	1,80 & 0,90
Από 1001 - 2000	3	1,80
Από 2001 - 3500	4	1,80

Για πληθυσμό μεγαλύτερο των 3500 ατόμων προστίθεται μία (1) έξοδος με ελάχιστο πλάτος 1,80 μ. ανά 1500 άτομα ή κλάσμα αυτών.

Γ. Ενεργητικά μέσα πυροπροστασίας

1. Φορητοί πυροσβεστήρες

α. Επιβάλλεται η τοποθέτηση φορητών πυροσβεστήρων ξηρής σκόνης ή βάσης νερού, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 21Α-113Β-С ή/και διοξειδίου του άνθρακα, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 55Β-С.

β. Η τοποθέτηση των πυροσβεστήρων να είναι κατά τέτοιο τρόπο, ώστε κάθε σημείο του χώρου να απέχει μέχρι 50μ. από τον πλησιέστερο πυροσβεστήρα.

γ. Ανεξάρτητα από τους ανωτέρω υπολογισμούς, ο ελάχιστος αριθμός πυροσβεστήρων δεν θα είναι μικρότερος από δύο (2).

Οι φορητοί πυροσβεστήρες δύνανται με ευθύνη των υπευθύνων της εγκατάστασης, να φυλάσσονται σε ασφαλές σημείο, ώστε να μην είναι διαθέσιμα στους θεατές.

2. Σημεία υδροληψίας

Για την κάλυψη όλων των χώρων, οι υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις υποχρεούνται να διαθέτουν επαρκή αριθμό σημείων υδροληψίας που είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο ύδρευσης, μέσω εύκαμπτου ελαστικού σωλήνα μήκους 30 μ. και κατάλληλο ακροφύσιο.

Άρθρο 13

Ημιυπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις

Οι ημιυπαίθριες κερκίδες υπάγονται στις διατάξεις των στεγασμένων αθλητικών εγκαταστάσεων, εκτός των περιπτώσεων που δεν εμποδίζεται η κυκλοφορία και διαφυγή του κοινού από τη συσσώρευση καπνού, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις. Για το λόγο αυτό πρέπει να πληρούνται αθροιστικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Κάθε δομικό στοιχείο της στέγης απέχει το λιγότερο 2,40 μ. από το δάπεδο.

β. Το συνολικό άνοιγμα της παράπλευρης επιφάνειας να είναι τουλάχιστον το 50% αυτής. Η διάταξη των ανοιγμάτων πρέπει να γίνεται έτσι ώστε να διευκολύνει κατά το δυνατόν την απαγωγή του καπνού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 14

Προδιαγραφές μέτρων και μέσων πυροπροστασίας

Οι προδιαγραφές μελέτης, σχεδίασης και εγκατάστασης των φορητών, μόνιμων και λοιπών προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας καθορίζονται στην υπ' αριθ. 15/2014 Πυροσβεστική Διάταξη, όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 15

Οργάνωση - Εκπαίδευση προσωπικού

Η οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση προσωπικού των χώρων συνάθροισης κοινού σε θέματα πυροπροστασίας και ο εφοδιασμός αυτών με βοηθητικά εργαλεία και μέσα, καθορίζονται στην υπ' αριθ. 14/2014 Πυροσβεστική Διάταξη, όπως κάθε φορά ισχύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 16

Μελέτη πυροπροστασίας – Αποκλίσεις

1. Μελέτη Πυροπροστασίας- Σχέδια κάτοψης

α. Για τους χώρους συνάθροισης κοινού που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας, επιβάλλεται η σύνταξη μελέτης πυροπροστασίας-σχεδίων κάτοψης και τεχνικών περιγραφών μόνιμων και λοιπών συστημάτων, σύμφωνα με το συνημμένο Υπόδειγμα, από αρμόδιο τεχνικό επιστήμονα.

β. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι παρακάτω περιπτώσεις:

i. Χώροι συνάθροισης κοινού για τους οποίους δεν επιβάλλονται από την παρούσα μόνιμα συστήματα πυροπροστασίας εξαιρουμένου του συστήματος τοπικής κατάσβεσης.

ii. Υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις με λιγότερους από 2000 θεατές.

«iii. επιβάλλονται μόνιμα συστήματα πυροπροστασίας από την Α/Βάθμια ή Β/Βάθμια Επιτροπή

Αποκλίσεων.

iv. χώροι συνάθροισης κοινού που δεν απαιτείται ο εφοδιασμός τους με πιστοποιητικό πυροπροστασίας εξαιρουμένων εκείνων που είναι αδύνατη η συμμόρφωσή τους με τους όρους της παρούσας και αιτούνται αποκλίσεις, σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου.».

Προστέθηκαν τα εδ. (iii) και (iv) στην παρ. 1β του άρθρου 16 με την παρ. 19 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

γ. Στις περιπτώσεις της ανωτέρω παρ. (β) ισχύουν επιπροσθέτως τα εξής:

κi. Οι ιδιοκτήτες – εκμεταλλευτές των ανωτέρω χώρων συνάθροισης κοινού, πλην των περιπτώσεων του εδαφίου (iv) της παρ. 1β, υποχρεούται να υποβάλλουν στην Πυροσβεστική Αρχή για έγκριση, σχέδια κάτοψης όλων των χώρων που καταλαμβάνει η επιχείρηση, όπου σε αυτά ή σε ξεχωριστό υπόμνημα, θα αναγράφονται τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που απαιτούνται σύμφωνα με την παρούσα.

ii. Όπου από την παρούσα επιβάλλεται η εγκατάσταση συστήματος τοπικής κατάσβεσης, ή επιβάλλονται μόνιμα συστήματα πυροπροστασίας από την Α/Βάθμια ή Β/Βάθμια Επιτροπή Αποκλίσεων τα σχέδια κάτοψης συνοδεύονται από τεχνική περιγραφή των ανωτέρω συστημάτων.».

Τα εδ. (i) και (ii) της παρ. 1γ του άρθρου 16 τροποποιήθηκαν με την παρ. 20 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

iii. Εφόσον ο ενδιαφερόμενος αιτείται την εξέταση αποκλίσεων της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, χωρίς να απαιτείται η σύνταξη μελέτης, αυτές αναγράφονται στα σχέδια κάτοψης ή σε ξεχωριστό υπόμνημα.

δ. Σε περίπτωση που συστεγάζονται χώροι συνάθροισης κοινού, ανεξαρτήτως ιδιοκτησίας-εκμετάλλευσης, δύναται να συντάσσεται ενιαία μελέτη πυροπροστασίας, χωρίς να επιβάλλεται ο πυράντοχος διαχωρισμός τους.

ε. Η μελέτη πυροπροστασίας ή/και τα σχέδια κάτοψης υποβάλλονται προς έγκριση στην αρμόδια κατά τόπο Πυροσβεστική Αρχή. Οι τεχνικές περιγραφές των μόνιμων συστημάτων ενεργητικής πυροπροστασίας, καθώς και οι περιγραφές των φορητών και λοιπών μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, αποτελούν Παραρτήματα αυτής σε ξεχωριστά τεύχη, και θεωρούνται σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 15/2014 Πυροσβεστική Διάταξη.

2. Αποκλίσεις

α. Χώροι συνάθροισης κοινού που λειτουργούν σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων με ημερομηνία αίτησης για έκδοση οικοδομικής άδειας πριν τις 17-02-1989, και μετά από αιτιολογημένη έκθεση του αρμόδιου τεχνικού επιστήμονα είναι αδύνατη η πλήρης συμμόρφωση με τους όρους των **άρθρων 3, 4, παρ. Β του άρθρου 8, παρ. Γ του άρθρου 11, καθώς και παρ. Β του άρθρου 12**, η Πυροσβεστική Αρχή δύναται να εγκρίνει αποκλίσεις από την εφαρμογή **των όρων αυτών**, ύστερα από απόφαση τριμελούς Επιτροπής αποτελούμενης από βαθμοφόρους παραγωγικής Σχολής του Πυροσβεστικού Σώματος, στην οποία συμμετέχει ένας (1) τουλάχιστον Αξιωματικός, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα παραβλάπτεται ο βασικός σκοπός της πυροπροστασίας του κοινού, με ανάλογη αύξηση των προληπτικών ή/και κατασταλτικών μέτρων και μέσων πυροπροστασίας.

β. Την απόφαση της Πυροσβεστικής Αρχής, δύναται να προσβάλει ο ενδιαφερόμενος, με ένστασή του που υποβάλλεται εντός μηνός στην κατά τόπο αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή, μετά από αιτιολογημένη έκθεση του αρμόδιου τεχνικού επιστήμονα. Η εν λόγω ένσταση εξετάζεται από Δευτεροβάθμια Επιτροπή, συγκροτούμενη με απόφαση του οικείου Αντιπεριφερειάρχη, ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής και αποτελείται από το Διοικητή αυτής ως Πρόεδρο και δύο (2) Διπλωματούχους Μηχανικούς που έχουν την ιδιότητα του Δημοσίου Υπαλλήλου. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης Δευτεροβάθμιας Επιτροπής σε κάποια πόλη, ο κατά τόπο αρμόδιος Διοικητής διαβιβάζει την υποβληθείσα ένσταση με το σχετικό φάκελο στη έχουσα αυτή τη δυνατότητα πλησιέστερη Υπηρεσία του Πυροσβεστικού Σώματος. Στην περίπτωση αυτή η Δευτεροβάθμια Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του

οικείου Αντιπεριφερειάρχη, μετά από πρόταση του Διοικητή της Υπηρεσίας αυτής και απαρτίζεται από το Διοικητή της αρμόδιας πλέον Πυροσβεστικής Αρχής και δύο (2) Διπλωματούχους Μηχανικούς που έχουν την ιδιότητα του Δημοσίου Υπαλλήλου, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία που εδρεύει στην περιοχή δικαιοδοσίας του Αντιπεριφερειάρχη αυτού. Στην αυτοψία που διενεργείται από τις παραπάνω Επιτροπές δικαιούται να παρίσταται ο ενδιαφερόμενος ή/και ο μελετητής.

Άρθρο 17 **Έλεγχος τήρησης των μέτρων πυροπροστασίας**

Ο έλεγχος για την τήρηση των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας σε χώρους συνάθροισης κοινού που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας, ανήκει στην αρμοδιότητα της Πυροσβεστικής Αρχής και οι ιδιοκτήτες - εκμεταλλετές ή/και εργοδότες των εν λόγω χώρων, οφείλουν να της παρέχουν κάθε δυνατή διευκόλυνση.

Άρθρο 18 **Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας**

1. Η χορήγηση του πιστοποιητικού πυροπροστασίας, γίνεται σύμφωνα με την υπ' αριθ. 13/2013 Πυροσβεστική Διάταξη, όπως κάθε φορά ισχύει.
2. Οι δείκτες πυραντίστασης των πυράντοχων ανοιγμάτων – χωρισμάτων, εφόσον επιβάλλονται, θα αποδεικνύονται από υπεύθυνη δήλωση του συντάξαντος ή άλλου αρμόδιου μηχανικού.
3. Οι ιδιοκτήτες-εκμεταλλετές χώρων συνάθροισης κοινού στους οποίους έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό πυροπροστασίας οφείλουν δύο (2) μήνες πριν από τη λήξη του, να υποβάλλουν αίτηση για την ανανέωσή του.
4. Στις περιπτώσεις που από την παρούσα επιβάλλεται η εγκατάσταση μόνιμων συστημάτων πυροπροστασίας, η Πυροσβεστική Αρχή δύναται να χορηγήσει άπαξ προσωρινό πιστοποιητικό πυροπροστασίας χρονικής διάρκειας μέχρι έξι (6) μηνών για την εγκατάστασή τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση του προσωρινού πιστοποιητικού ενεργητικής πυροπροστασίας, είναι η λήψη και εγκατάσταση των λοιπών διαλαμβανομένων στην εγκεκριμένη μελέτη, μέτρων και μέσων πυροπροστασίας. Στο πιστοποιητικό αυτό θα καθορίζονται και τυχόν επιπρόσθετα αναγκαία μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που θα απαιτηθούν από την Πυροσβεστική Αρχή και ο χρόνος στον οποίο πρέπει να ληφθούν.
5. Για τις περιπτώσεις της παρ. 1δ του άρθρου 16 της παρούσας είναι εφικτή η χορήγηση ξεχωριστού πιστοποιητικού πυροπροστασίας για κάθε επιχείρηση.

Άρθρο 19 **Κυρώσεις**

Οι παραβάτες της παρούσας διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 433 και 458 του Ποινικού Κώδικα και άλλες σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας.

Άρθρο 20 **Μεταβατικές Διατάξεις**

1. Μελέτες πυροπροστασίας χώρων συνάθροισης κοινού, στους οποίους έχει εγκριθεί μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με την υπ' αριθ. 3/1981 Πυροσβεστική Διάταξη όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε με τις υπ' αριθμ. 3α/1981 (Β' 538), 3β/1983 (Β' 457), 3γ/1995 (Β' 717) και 3δ/1995 (Β' 959) Πυροσβεστικές Διατάξεις, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έχουν διαφοροποιηθεί οι όροι και προϋποθέσεις έγκρισης αυτών.
«β. Κέντρα διασκέδασης άνω των 200 ατόμων και κινηματογράφοι, για τα οποία έχει εγκριθεί

μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με το β.δ. 15/1956 όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει, υποχρεούνται να υποβάλλουν μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με την παρούσα.».

Προστέθηκε το εδ. (β) στο άρθρο 20 με την παρ. 21 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

2. Στις επιχειρήσεις - εγκαταστάσεις, που εμπίπτουν στην ανωτέρω παράγραφο, παρέχεται το δικαίωμα με την υποβολή νέας μελέτης να αιτηθούν αποκλίσεις σύμφωνα με τα ισχύοντα από τους όρους των άρθρων 3, 4, 7, παρ. Β και Γ του άρθρου 8, παρ. Γ και Δ του άρθρου 11 και των παρ. Β και Γ του άρθρου 12 της παρούσας.

Άρθρο 21 Καταργούμενες Διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, καταργείται η υπ' αριθμ. 3/1981 Πυροσβεστική Διάταξη, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις υπ' αριθμ. 3α/1981 (Β' 538), 3β/1983 (Β' 457), 3γ/1995 (Β' 717) και 3δ/1995 (Β' 959) Πυροσβεστικές Διατάξεις, τα Παραρτήματα ΣΤ και Ζ αυτής, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στην παρούσα.

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2015

Ο Αρχηγός Πυροσβεστικού Σώματος

Βασίλειος Παν. Παπαγεωργίου
Αντιστράτηγος ΠΣ

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2015

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών
και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Καθηγητής Γιάννης Πανούσης

Άρθρο 22 Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

.....
.....
.....

Αριθμός ΧΠΕ
ή
Αριθμός Μελέτης

ΜΕΛΕΤΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Που συντάχθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 3-2015 Πυροσβεστική Διάταξη και αφορά «Μέτρα και μέσα πυροπροστασίας χώρων συνάθροισης κοινού» σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων που η ημερομηνία αίτησης για έκδοση οικοδομικής άδειας είναι πριν την έναρξη ισχύος του Προεδρικού Διατάγματος 71/1988 (ΦΕΚ Α' 32), από τον/την .....

.....

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Είδος επιχείρησης: .....

.....

2. Τόπος επιχείρησης:

Οδός: ..... Αριθμός: .....

Περιοχή: .....

Τ.Κ.: ..... Οικοδομικό Τετράγωνο: .....

Γεωγραφικό Μήκος (longitude): ..... Γεωγραφικό Πλάτος (latitude): .....

Τηλέφωνο: ..... Τηλέφωνο Ανάγκης: .....

3. Ιδιοκτησία επιχείρησης: .....

4. Νόμιμος Εκπρόσωπος εταιρείας: .....

5. Απασχολούμενο προσωπικό (αριθμός ατόμων): .....

6. Ομάδα πυροπροστασίας (Ναι/Όχι): .....

Γ. ΔΟΜΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

1. Είδος φέροντος οργανισμού:

	Υλικό κατασκευής	Δείκτης πυραντίστασης
Φέρουσα κατασκευή		
Τοιχοποιία		
Φέρουσα κατασκευή στέγης		
Επικάλυψη στέγης		
Δάπεδο		

2. Επικαλύψεις:

Επικάλυψη δαπέδων: .....

Επικάλυψη οροφής: .....

Τοιχοποιία : .....

3. Αριθμός εξόδων κινδύνου: ..... (.....)

4. Περιγραφή εξόδων κινδύνου:

Έξοδοι	Οδός	Πλάτος (m)	Ύψος (m)	Φορά	Παρατηρήσεις

Υπολογισμός απαιτούμενων εξόδων κινδύνου: .....

5. Περιγραφή οδεύσεων διαφυγής:

Επίπεδο & Όδευση	Οριζόντιες οδεύσεις Πλάτος	Κατακόρυφες οδεύσεις			Φορά Θυρών	Δείκτης Πυρ/σης
		Πλάτος	Βαθμίδες			
			Ύψος	Πλάτος		

Υπολογισμός απαιτούμενων παροχών οδεύσεων διαφυγής: .....

6. Μήκος μέγιστης απροστάτευτης όδευσης διαφυγής (μέτρα): ..... (.....)
7. Φωτισμός ασφαλείας – Σήμανση οδεύσεων διαφυγής:
- 7.1. Φωτισμός Ασφαλείας (τεμάχια): ..... (.....)
- 7.2. Σήμανση Ασφαλείας (τεμάχια): ..... (.....)
8. Σχεδιαγράμματα διαφυγής (Ναι/Όχι): ..... (.....)

Δ. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΙ ΧΩΡΟΙ

A/α	ΧΩΡΟΣ	Δείκτης Πυραντίστασης
1.	Υποσταθμός ΔΕΗ (Ναι/Όχι): ..... (.....)	
	Μέσης Τάσης (Ναι/Όχι): ..... (.....)	
	Υψηλής Τάσης (Ναι/Όχι): ..... (.....)	
2.	Λεβητοστάσιο (Ναι/Όχι): ..... (.....)	
3.	Αποθήκη καυσίμων (Ναι/Όχι): ..... (.....)	
4.	Συμπαγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (Ναι/Όχι): (.....)	
5.	Άλλος: ..... (.....)	

Ε. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΥΛΕΣ

1. Χρήση υγραερίου (Ναι/Όχι): ..... (.....)   Αριθμός Φιαλών/Δεξαμενής: ..... (.....)
 Ποσότητα (λίτρα): ..... (.....)
2. Χρήση φυσικού αερίου (Ναι/Όχι): ..... (.....)   Αριθμός Συσκευών: ..... (.....)
3. Αποθήκη καυσίμων (Ναι/Όχι): ..... (.....)   Χωρητικότητα (κ.μ.): ..... (.....)

ΣΤ. ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

1. Γενικά προληπτικά μέτρα πυροπροστασίας:

Όλοι οι χώροι συνάθροισης κοινού, που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας, υποχρεούνται να λαμβάνουν τα παρακάτω προληπτικά μέτρα πυροπροστασίας:

α. Ανάρτηση πινακίδων σε εμφανή σημεία του χώρου συνάθροισης κοινού, με οδηγίες πρόληψης πυρκαγιάς και τρόπους ενέργειας του προσωπικού σε περίπτωση έναρξης πυρκαγιάς.

β. Σήμανση επικίνδυνων υλικών και χώρων.

γ. Κατάλληλη διευθέτηση του χώρου αποθήκευσης υλών που μπορούν να αναφλεγούν.

δ. Απομάκρυνση των εύφλεκτων και καυστών υλών από θέσεις που γίνεται χρήση γυμνής φλόγας, και προκαλούνται σπινθήρες και γενικά από πηγές εκπομπής θερμότητας.

ε. Συνεχής καθαρισμός όλων των χώρων και άμεση απομάκρυνση των απορριμμάτων που μπορούν να αναφλεγούν.

στ. Επιμελής συντήρηση, τακτική επιθεώρηση και έλεγχος των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς.

ζ. Επιθεώρηση, από υπεύθυνο υπάλληλο, όλων των χώρων, μετά τη διακοπή της δραστηριότητας καθώς και τις εργάσιμες ώρες για επισήμανση και εξάλειψη τυχόν υφισταμένων προϋποθέσεων εκδήλωσης πυρκαγιάς.

η. Στους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού απαιτείται αποψίλωση των χώρων από ξηρά χόρτα και απομάκρυνση αυτών.

θ. Σε αποθήκες καυσίμων (δεξαμενές), απαιτείται η ύπαρξη λεκάνης ασφαλείας.

Δεν επιτρέπεται:

α. Η τοποθέτηση σε διαδρόμους, κλίμακες, οδεύσεις διαφυγής και εξόδους κινδύνου χωρισμάτων μονίμων ή πρόσκαιρων, υλικών και γενικά κάθε αντικειμένου το οποίο μπορεί να μειώσει το πλάτος αυτών ή να εμποδίσει την ελεύθερη κυκλοφορία του κοινού σε περίπτωση κινδύνου.

β. Τα σήματα διάσωσης, πυρόσβεσης ή βοήθειας καθώς και τα μέσα πυροπροστασίας, να καλύπτονται από εμπορεύματα ή άλλα υλικά.

γ. Το κάπνισμα και η χρήση γυμνής φλόγας, όπως σπύρτα, αναπτήρες και η εναπόθεση εύφλεκτων υλικών σε επικίνδυνους χώρους.

δ. Η τοποθέτηση επί των θυρών ή πλησίον αυτών, καθρεπτών ή άλλων αντικειμένων τα οποία δύναται να παραπλανήσουν ως προς την ορθή πορεία για την έξοδο κινδύνου. Παράθυρα, βιτρίνες, καθρέπτες τα οποία εκ του μεγέθους τους ή του τύπου κατασκευής τους, δύναται να δώσουν την εντύπωση θυρών, πρέπει να επισημαίνονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην συγχέονται με τις εξόδους κινδύνου.

ε. Η διακόσμηση και επένδυση των δαπέδων, των τοίχων και των ορόφων, σε χώρους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από το κοινό, με υλικά τα οποία αναφλέγονται εύκολα.

στ. Η χρήση βεγγαλικών, αθυρμάτων και πυροτεχνημάτων σε στεγασμένους χώρους συνάθροισης κοινού.

2. Ειδικά προληπτικά μέτρα πυροπροστασίας

(α) Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης (Ναι/Όχι): ..... (.....)

Χώρους που καλύπτει: .....

(β) Αυτόματο σύστημα ανίχνευσης εκρηκτικών μιγμάτων (Ναι/Όχι): ..... (.....)

(γ) Απλός ανιχνευτής εκρηκτικών μιγμάτων (Ναι/Όχι): ..... (.....)

(δ) Αυτόματη χειροκίνητη ψύξη (Ναι/Όχι): ..... (.....)

(ε) Σύστημα χειροκίνητης αναγγελίας πυρκαγιάς (Ναι/Όχι): ..... (.....)

3. Κατασταλτικά μέτρα πυροπροστασίας:

3.1. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης (με νερό) (Ναι/Όχι): ..... (.....)

Υγρού τύπου (Ναι/Όχι): ..... (.....)

Τύπος καταιονισμού: Ξηρού τύπου (Ναι/Όχι): ..... (.....)

Άλλου τύπου (Ναι/Όχι): ..... (.....)

Χώρους που καλύπτει: .....

3.2. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο (Ναι/Όχι): ..... ( )

Κατηγορία (I/II/III): ..... ( )

Αριθμός πυρ/κών φωλεών: ..... ( )

Σταθμοί πυροσβεστικών εργαλείων και μέσων (Ναι/Όχι) ..... ( )

Δίκτυο Πόλης (Ναι/Όχι): ..... ( )

3.3. Πηγή ύδατος:

Αντλητικό Συγκρότημα (Ναι/Όχι): ..... ( )

3.4. Εναλλακτικό σύστημα πυρόσβεσης (Ναι/Όχι): ..... ( )

Τύπος κατασβεστικού υλικού: .....

Χώρους που καλύπτει: .....

3.5. Απλό υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο (Ναι/Όχι): ..... ( )

Αριθμός πυρ/κών ερμαρίων: ..... ( )

3.6. Σύστημα τοπικής κατάσβεσης (Ναι/Όχι): ..... ( )

Απαγωγικό σύστημα οσμών – καπνών (Ναι/Όχι): ..... ( )

Μαγειρικά λίπη – έλαια (Ναι/Όχι): ..... ( )

Ποσότητα λιπών – ελαίων (λίτρα): ..... ( )

4. Πυροσβεστήρες:

α/α	Είδος πυρ/ρα ή μέσου	Διεθνής Συμβολισμός	Κατασβεστική ικανότητα	Ονομαστικό Βάρος	Ποσότητα	Χώρος τοποθέτησης
1	Ξηράς σκόνης φορητός	P				
2	Ξηράς σκόνης οροφής	P				
3	Διοξειδίου του άνθρακα φορητός	C				
4	Πυροσβεστήρας βάσης νερού	W				
5	Πυροσβεστήρας κατηγορίας πυρκαγιών F φορητός	F				
6						
Σύνολο Πυροσβεστήρων						

Z. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄: π.χ. Μόνιμο Πυροσβεστικό Υδροδοτικό δίκτυο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄: π.χ. Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης

.....

.....

.....

H. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄: Πίνακας Σύνθεσης Ομάδας Πυροπροστασίας (Αρχηγός – Υπαρχηγός – Μέλη)

.....

Θ. ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ

.....

.....

.....

.....

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

Ημερομηνία:.....

Υπογραφή / Σφραγίδα

ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ

Ημερομηνία:.....

Ο Διοικητής της Π.Υ.

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 14/2014

(ΦΕΚ Β' 2434/12-9-2014),

όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

«Οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση προσωπικού των επιχειρήσεων- εγκαταστάσεων σε θέματα πυροπροστασίας»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Των άρθρων 12 παρ. 3 και 14 του Ν. 3511/2006 «Αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος, αναβάθμιση της αποστολής του και άλλες διατάξεις» (Α' 258), όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 100 του Ν. 4249/2014 «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (Α' 73).

β. Των άρθρων 64 και 91 του Ν. 4249/2014 «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (Α' 73).

γ. Του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98).

δ. Του άρθρου 1 του Π.Δ. 210/1992 «Κωδικοποίηση διατάξεων Προεδρικών Διαταγμάτων του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος» (Α' 99) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ε. Του άρθρου 2 του Π.Δ. 85/2012 «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών» (Α' 141).

στ. Του Π.Δ. 89/2014 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 134).

ζ. Του Ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για την Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων» (Α' 84).

η. Της 33107 Φ. 401.11/2013 Απόφασης Προϊσταμένου Επιτελείου Α.Π.Σ. «Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης της Επιμόρφωσης, Εκπαίδευσης και Μετεκπαίδευσης, στο πλαίσιο της Σχολής Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης της Πυροσβεστικής Ακαδημίας του Π.Σ.» (Β' 1431).

θ. Της υπ' αριθ. 14/2014 Πυροσβεστικής Διάταξης.

2. Το γεγονός ότι υφίσταται ανάγκη αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου σε ό,τι αφορά την οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού των επιχειρήσεων-εγκαταστάσεων σε θέματα πυροπροστασίας.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

αποφασίζουμε :

εγκρίνεται η υπ' αριθ. 14/2014 Πυροσβεστική Διάταξη που έχει ως εξής:

Καθορίζουμε τη διαδικασία οργάνωσης, εκπαίδευσης και ενημέρωσης του προσωπικού των πάσης φύσης επιχειρήσεων-εγκαταστάσεων, με σκοπό την πρόληψη και καταστολή πυρκαγιών,

καθώς και τη διάσωση ατόμων και υλικών αγαθών που βρίσκονται ή διακινούνται σε αυτές, ως ακολούθως:

Άρθρο 1

Πεδίο Εφαρμογής και ισχύος

1. Οι διατάξεις της παρούσας έχουν εφαρμογή και ισχύουν σε όλες τις επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις με εξαίρεση εκείνες των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας, του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, των διυλιστηρίων, καθώς και των κτιρίων ή τμημάτων τους που χρησιμοποιούνται ως κατοικία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρέχουν υπηρεσίες, όπως διαμερίσματα πολυκατοικιών αποκλειστικής χρήσης για Α.Μ.Ε.Α. και στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης προσώπων με αναπηρία που χαρακτηρίζονται από νοητική υστέρηση.

2. Οι διατάξεις της παρούσας ισχύουν σε συνδυασμό με τις κείμενες διατάξεις που αφορούν στην οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού των πάσης φύσης επιχειρήσεων-εγκαταστάσεων.

Άρθρο 2

Γενικές Ρυθμίσεις

1. Την ευθύνη οργάνωσης, εκπαίδευσης και ενημέρωσης της Ομάδας Πυροπροστασίας έχει ο ιδιοκτήτης- εκμεταλλευτής, εργοδότης ή άλλος κατά νόμο υπεύθυνος της επιχείρησης-εγκατάστασης. Οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου της επιχείρησης-εγκατάστασης, παρατίθενται στο άρθρο 6 της παρούσας.

2. Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων-εγκαταστάσεων που δεν υποχρεούνται στη συγκρότηση Ομάδας Πυροπροστασίας, κρίνεται σκόπιμο να προβαίνουν στις απαιτούμενες ενέργειες εκπαίδευσης και ενημέρωσης του προσωπικού που απασχολούν, στα εξής θέματα:

α. Πρόληψη πυρκαγιάς και συναφών κινδύνων.

β. Τεχνική αντιμετώπισης πυρκαγιών και χρήση των πυροσβεστικών μέσων που διαθέτει η επιχείρηση-εγκατάσταση.

γ. Έγκαιρη και επαρκής σήμανση συναγερμού.

δ. Εκκένωση χώρων σε περίπτωση πυρκαγιάς.

3. Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων-εγκαταστάσεων που δεν υποχρεούνται στη συγκρότηση Ομάδας Πυροπροστασίας τηρούν τις κατά περίπτωση εφαρμόσιμες απαιτήσεις του Παραρτήματος Α.

Άρθρο 3

Συγκρότηση της Ομάδας Πυροπροστασίας

1. Επιπροσθέτως των οριζόμενων στις κείμενες διατάξεις πυροπροστασίας, επιβάλλεται η συγκρότηση Ομάδας Πυροπροστασίας σε εκείνες τις επιχειρήσεις- εγκαταστάσεις, που σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας, την υπόδειξη μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, ή κατ' απαίτηση του ιδιοκτήτη- εκμεταλλευτή αυτών, προβλέπεται ή εγκαθίσταται:

α. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο, ή/και

β. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης (καταιονισμού ύδατος με περισσότερες από έξι (6) κεφαλές καταιονητήρων ή/και ολικής κατάκλυσης).

2. Στην Ομάδα Πυροπροστασίας συμμετέχουν τέσσερα (4) ή περισσότερα άτομα. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης Ομάδας Πυροπροστασίας λόγω μη επαρκούς αριθμού απασχολούμενου προσωπικού, η βασική εκπαίδευση και ενημέρωση αυτού, πραγματοποιείται σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 4 της παρούσας.

3. Η Ομάδα Πυροπροστασίας συγκροτείται από τον Αρχηγό, τον Υπαρχηγό και τα μέλη, διαθέτει τον κατάλληλο εξοπλισμό και συμμετέχει σε αυτήν, οποιοσδήποτε εργαζόμενος στην επιχείρηση-εγκατάσταση.

4. Στις επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις όπου λειτουργούν περισσότερες από μία (1) ομάδες εναλλαγής στην εργασία (βάρδιες), συγκροτούνται ισάριθμες Ομάδες Πυροπροστασίας.

5. Η σύνθεση της Ομάδας Πυροπροστασίας που δύναται να υποδιαιρείται σε υποομάδες τριών (3) ή περισσότερων ατόμων, εξαρτάται από:

α. Το μέγεθος των κτιριακών υποδομών και τον αριθμό των απασχολουμένων της επιχείρησης-εγκατάστασης.

β. Τους κινδύνους εκδήλωσης πυρκαγιάς και εξάπλωσής της λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της επιχείρησης-εγκατάστασης.

γ. Τον κίνδυνο εγκλωβισμού ατόμων, την ανάγκη για άμεση διάσωση αυτών και εκκένωση των χώρων.

δ. Τον κίνδυνο μετάδοσης πυρκαγιάς από χώρους εκτός της επιχείρησης-εγκατάστασης.

ε. Την αναμενόμενη συνδρομή από τους υπόλοιπους εργαζόμενους της επιχείρησης-εγκατάστασης, παρακείμενη εκμετάλλευση διαφορετικής ιδιοκτησίας, Πυροσβεστική Υπηρεσία (Π.Υ.) σε κοντινή απόσταση κλπ.

6. Τα μέλη της Ομάδας Πυροπροστασίας πρέπει να είναι:

α. Αρτιμελή, με καλή σωματική και πνευματική κατάσταση.

β. Διαθέσιμα για την πυροπροστασία σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας και την κύρια απασχόλησή τους.

γ. Πειθαρχημένα και δυνάμενα να ενστερνισθούν το απαραίτητο ομαδικό πνεύμα.

7. Ο Αρχηγός της Ομάδας Πυροπροστασίας ορίζεται από τον υπεύθυνο της επιχείρησης-εγκατάστασης και πρέπει να είναι ο πλέον κατάλληλος από το προσωπικό όπως, αφυπηρετήσας βαθμοφόρος του Πυροσβεστικού Σώματος, τεχνικός ασφαλείας, χημικός και μηχανικός (Π.Ε. ή Τ.Ε.).

8. Η επιλογή των μελών της Ομάδας Πυροπροστασίας πραγματοποιείται από τον Αρχηγό αυτής με την έγκριση του υπεύθυνου της επιχείρησης-εγκατάστασης.

9. Σε περίπτωση που η επιχείρηση-εγκατάσταση είναι Δημόσιο Ανεξάρτητο Ίδρυμα (ΔΑΙ) ή Ανεξάρτητο Ίδρυμα (ΑΙ), στα πλαίσια της οργάνωσης της Πολιτικής Άμυνας, συστήνεται να ορίζονται τα αυτά πρόσωπα (αντιστοιχία Αρχηγού, Υπαρχηγού και μελών της Ομάδας Πυροπροστασίας με την ανάλογη οργάνωση των μονάδων Πολιτικής Άμυνας της επιχείρησης-εγκατάστασης).

Άρθρο 4

Βασική εκπαίδευση και ενημέρωση της Ομάδας Πυροπροστασίας

1. Η βασική εκπαίδευση και ενημέρωση της Ομάδας Πυροπροστασίας έχει χρονική διάρκεια δύο (2) ωρών, πραγματοποιείται από την οικεία Πυροσβεστική Αρχή κατά προτίμηση τους μήνες μεταξύ Οκτωβρίου και Μαΐου, κατόπιν υποβολής αιτήματος του υπευθύνου της επιχείρησης-εγκατάστασης και πραγματοποιείται τα εξής θέματα:

α. Πρόληψη πυρκαγιάς και συναφών κινδύνων.

β. Τεχνική αντιμετώπισης πυρκαγιών και χρήση των πυροσβεστικών μέσων που διαθέτει η επιχείρηση-εγκατάσταση.

γ. Έγκαιρη και επαρκής σήμανση συναγερμού.

δ. Εκκένωση χώρων σε περίπτωση πυρκαγιάς.

2. Για την εκπαίδευση και ενημέρωση της παρ.1 του παρόντος, η Πυροσβεστική Αρχή δεν χορηγεί βεβαίωση εκπαίδευσης και ενημέρωσης της Ομάδας Πυροπροστασίας ή μέλους αυτής.

3. Η εκπαίδευση και ενημέρωση της παρ.1 του παρόντος, επαναλαμβάνεται με ευθύνη του ιδιοκτήτη-εκμεταλλευτή της επιχείρησης-εγκατάστασης, κάθε πέντε (5) έτη από τη διενέργεια της προηγούμενης, κατόπιν σχετικού αιτήματος που υποβάλλεται εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση του προαναφερόμενου χρονικού διαστήματος.

Άρθρο 5

Συμπληρωματικές και ειδικές εκπαιδεύσεις, ενημερώσεις και ασκήσεις της Ομάδας Πυροπροστασίας

1. Πέραν της βασικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης, πραγματοποιούνται με ευθύνη της επιχείρησης, προγραμματισμένες συμπληρωματικές, θεωρητικές και πρακτικές εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις ανά τρίμηνο. Σε αυτές, συμμετέχουν εκ περιτροπής και εργαζόμενοι που δεν είναι μέλη της Ομάδας Πυροπροστασίας.

2. Οι θεωρητικές και πρακτικές εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις, διενεργούνται κατόπιν κατάλληλου σχεδιασμού από τον Αρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας ανάλογα με την επικινδυνότητα της επιχείρησης-εγκατάστασης και περιλαμβάνουν, ιδίως, τα ακόλουθα αντικείμενα:

α. Εκδήλωση, εξέλιξη και απομόνωση πυρκαγιάς.

β. Αιτίες πυρκαγιών.

γ. Κατηγορίες πυρκαγιών.

δ. Τρόποι και μέσα κατάσβεσης πυρκαγιών.

ε. Πυροσβεστήρες και χρήση τους.

στ. Προσβολή της πυρκαγιάς με κατάλληλα κατασβεστικά υλικά και μέσα, χρήση αυτών, υδροστόμια, συσκευές, εργαλεία κλπ.

ζ. Εκρήξεις.

η. Προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα και μέσα πυροπροστασίας της επιχείρησης-εγκατάστασης.

θ. Μέσα ατομικής προστασίας.

3. Οι ασκήσεις, διενεργούνται κατόπιν κατάλληλου σχεδιασμού από τον Αρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας ανά τρίμηνο ανάλογα με την επικινδυνότητα της επιχείρησης-εγκατάστασης και περιλαμβάνουν, ιδίως, τα ακόλουθα αντικείμενα:

α. Κατάσβεση ελεγχόμενης πυρκαγιάς, σε χρόνο εκτός της αντιπυρικής περιόδου, σε κατάλληλο υπαίθριο χώρο με ταυτόχρονη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας και εφόσον οι επικρατούσες καιρικές συνθήκες παρέχουν σχετική ασφάλεια.

β. Έγκαιρη και επαρκής ενεργοποίηση συναγερμού και κινητοποίηση Ομάδας Πυροπροστασίας.

γ. Έκτακτοι συναγερμοί και εκκενώσεις για τη δοκιμασία του επιπέδου διατήρησης της ετοιμότητας του προσωπικού της επιχείρησης-εγκατάστασης.

4. Ενδεικτικά, για το σχεδιασμό που πρέπει να δίνει έμφαση στη μεθοδικότητα λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, τα ακόλουθα:

α. Οι ασκήσεις εκτάκτων συναγερμών και εκκένωσης διενεργούνται σε μη αναμενόμενες χρονικές στιγμές και υπό διάφορες συνθήκες, ώστε να προσομοιωθούν τυχόν απροσδιόριστοι παράγοντες που ενδέχεται να εμφανιστούν σε πραγματική κατάσταση ανάγκης. Για το σκοπό αυτό, συστήνεται να γίνεται χρήση διαφορετικών εξόδων κινδύνου κάθε φορά, και να συνεκτιμώνται δεδομένα που αφορούν στην ηλικία των εργαζομένων, ενοίκων ή χρηστών, τη φυσική κατάσταση αυτών, καθώς και άλλες, ειδικής φύσεως, παραμέτρους.

β. Η χρησιμότητα των έκτακτων συναγερμών και η έκταση εφαρμογής τους, εξαρτώνται από τη χρήση της επιχείρησης-εγκατάστασης. Σε κτίρια που εναλλάσσεται η διαμονή-παραμονή των προσώπων, όπως ξενοδοχεία ή εμπορικά καταστήματα, οι ασκήσεις πρέπει να αφορούν τους εργαζόμενους που σε κατάσταση ανάγκης, δίνουν τις κατάλληλες οδηγίες στους ενοίκους-χρήστες.

5. Συμπληρωματικές και υποστηρικτικές οδηγίες για την εφαρμογή των διαλαμβανόμενων στην παρ.4 του παρόντος δίδονται στο συνημμένο Παράρτημα Α.

6. Σε περίπτωση που ο εργοδότης, λόγω της επικινδυνότητας και της δραστηριότητας της επιχείρησης-εγκατάστασης εκτιμά ότι απαιτείται εκπαίδευση προσαρμοσμένη σε ειδικά

αντικείμενα, κρίνεται σκόπιμη η παροχή αυτής από εξειδικευμένο πρόγραμμα πιστοποίησης της Σχολής Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης της Πυροσβεστικής Ακαδημίας σύμφωνα με τις διατάξεις της 33107 Φ. 401.11/2013 Απόφασης Προϊσταμένου Επιτελείου Α.Π.Σ. «Εφαρμογή Συστήματος Πιστοποίησης της Επιμόρφωσης, Εκπαίδευσης και Μετεκπαίδευσης, στο πλαίσιο της Σχολής Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης της Πυροσβεστικής Ακαδημίας του Π.Σ.» (Β' 1431).

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις υπεύθυνου της επιχείρησης-εγκατάστασης

Ο υπεύθυνος της επιχείρησης-εγκατάστασης έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

1. Ορίζει τον Αρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας.
2. Μεριμνά για τη βασική εκπαίδευση και ενημέρωση της Ομάδας Πυροπροστασίας από την οικεία Π. Υ., καθώς και για τη διαρκή αναβάθμιση και ενίσχυση του επιπέδου πυροπροστασίας.
3. Εξετάζει αιτήματα του Αρχηγού της Ομάδας Πυροπροστασίας και επιλύει τυχόν ανακύπτοντα προβλήματα.
4. Ευθύνεται για την πυροπροστασία της επιχείρησης-εγκατάστασης, και ιδίως, για κάθε παράλειψη, αμέλεια ή αδιαφορία που αφορά στην εγκατάσταση, τοποθέτηση και λήψη των προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων πυροπροστασίας που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας.

Άρθρο 7

Καθήκοντα Αρχηγού της Ομάδας Πυροπροστασίας

Ο Αρχηγός της Ομάδας Πυροπροστασίας έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

1. Ορίζει τον Υπαρχηγό και τα μέλη της Ομάδας Πυροπροστασίας.
2. Υποβάλλει προτάσεις αναβάθμισης και ενίσχυσης του επιπέδου πυροπροστασίας της επιχείρησης-εγκατάστασης, ενημερώνει τον υπεύθυνο αυτής για προβλήματα που προκύπτουν και συμβάλλει στην επίλυσή τους.
3. Διατηρεί φάκελο πυροπροστασίας, σχετικό με τα καθήκοντά του.
4. Ορίζει τα όρια δράσης κάθε υποομάδας πυροπροστασίας καθώς και τα τυχόν ειδικά καθήκοντα μελών της Ομάδας, για τη διασφάλιση της μέγιστης δυνατής λειτουργικότητας και αποτελεσματικότητας αυτής σε περίπτωση πυρκαγιάς.
5. Σχεδιάζει και καταρτίζει τα προγράμματα ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ασκήσεων και σημαίνει τους έκτακτους συναγερμούς, κατόπιν συνεννόησης με τον υπεύθυνο της επιχείρησης-εγκατάστασης.
6. Μεριμνά ώστε να αναρτώνται σε κατάλληλα σημεία, σκαριφήματα πυροσβεστικού ενδιαφέροντος (οδεύσεις διαφυγής, έξοδοι κινδύνου, κλιμακοστάσια, χώροι συγκέντρωσης, μέσα πυροπροστασίας κ.α.).
7. Ενημερώνει τον υπεύθυνο της επιχείρησης-εγκατάστασης για τυχόν απαίτηση συντήρησης, επισκευής, αντικατάστασης ή συμπλήρωσης των μέσων πυροπροστασίας.
8. Μεριμνά για την τακτική επιθεώρηση των χώρων σε ό,τι αφορά την ευταξία και καθαριότητα αυτών, τη διατήρηση ελεύθερων οδεύσεων διαφυγής- εξόδων κινδύνου, την προσβασιμότητα των πυροσβεστικών μέσων και την ευχρηστία αυτών.
9. Συμβουλευτείται την οικεία Π.Υ. σε θέματα πυροπροστασίας, εκπαίδευσης κ.α., εφόσον κρίνει ότι αυτό απαιτείται.
10. Πραγματοποιεί την εκπαίδευση και ενημέρωση της Ομάδας Πυροπροστασίας και του προσωπικού της επιχείρησης-εγκατάστασης.
11. Αναρτά πίνακα σύνθεσης της Ομάδας Πυροπροστασίας.
12. Γνωστοποιεί ή καθορίζει χώρο συγκέντρωσης, για τις περιπτώσεις που επιβάλλεται εκκένωση της επιχείρησης-εγκατάστασης και αποφασίζει για την εκκένωση, εφόσον από τις περιστάσεις αυτό απαιτείται.
13. Λαμβάνει κάθε άλλο προληπτικό μέτρο, ανάλογα με τις συνθήκες που δημιουργούνται κάθε φορά, για εξάλειψη ή μείωση των προϋποθέσεων εκδήλωσης πυρκαγιάς ή συναφούς κινδύνου.
14. Σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς και ανεξάρτητα από το μέγεθος αυτής, ή συναφούς κινδύνου, σημαίνει συναγερμό και μέχρι την άφιξη της Π.Υ. στο περιστατικό ενεργεί ως ακολούθως:
  - α. Συντονίζει τη δράση της Ομάδας Πυροπροστασίας δίνοντας κατάλληλες εντολές και προβαίνει με τα ορισμένα μέλη της Ομάδας πρωτίστως, στη διάσωση ατόμων που κινδυνεύουν,

στον περιορισμό και στην εξάλειψη του κινδύνου και στην καταστολή της πυρκαγιάς.
β. Συντονίζει τις ενέργειες εκκένωσης και με την άφιξη της Π.Υ. στο περιστατικό, ενημερώνει τον επικεφαλής των πυροσβεστικών δυνάμεων για τις ενέργειες της Ομάδας Πυροπροστασίας και τίθεται υπό τις εντολές του.

Άρθρο 8

Καθήκοντα Υπαρχηγού της Ομάδας Πυροπροστασίας

Ο Υπαρχηγός της Ομάδας Πυροπροστασίας έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

1. Είναι άμεσος συνεργάτης του Αρχηγού της Ομάδας Πυροπροστασίας και υποστηρίζει αυτόν σύμφωνα με τις εντολές του.
2. Αναπληρώνει τον Αρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας στα καθήκοντά του σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αυτού.

Άρθρο 9

Καθήκοντα Μελών Ομάδας Πυροπροστασίας

Τα μέλη της Ομάδας Πυροπροστασίας, παράλληλα με την κύρια ενασχόλησή τους, μεριμνούν για την κάλυψη των αναγκών πυροπροστασίας της επιχείρησης-εγκατάστασης και ειδικότερα:

1. Εκτελούν τις εντολές του Αρχηγού και Υπαρχηγού της Ομάδας Πυροπροστασίας και υποστηρίζουν αυτούς στις ενέργειές τους.
2. Παρακολουθούν την προβλεπόμενη εκπαίδευση και ενημέρωση, συμμετέχουν στις ασκήσεις και εξασκούνται στο σωστό χειρισμό των μέσων πυροπροστασίας (πυροσβεστήρες, συστήματα πυρόσβεσης κλπ).
3. Γνωρίζουν τις θέσεις και τη χρήση των πυροσβεστικών μέσων της επιχείρησης-εγκατάστασης, τα σημεία των πινάκων ηλεκτρικού ρεύματος και άλλων ειδικών ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και χώρων, των κομβίων συναγερμού, καθώς και τους τηλεφωνικούς αριθμούς κλήσης των Υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης.
4. Γνωρίζουν επαρκώς τον τομέα ευθύνης τους και τους επικίνδυνους χώρους.
5. Αναφέρουν στον Αρχηγό ή Υπαρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας, οποιαδήποτε βλάβη ή δυσλειτουργία των μέσων πυροπροστασίας, καθώς και την πιθανή ύπαρξη συνθηκών πρόκλησης πυρκαγιάς ή άλλης πιθανής επικίνδυνης κατάστασης.
6. Τηρούν τις οδηγίες του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Β που αναγράφονται επί πινάκων σε εμφανή σημεία του χώρου εργασίας, με στοιχεία ευανάγνωστα από απόσταση 4-5 μέτρων.
7. Σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλου συναφούς κινδύνου ενεργούν ως ακολούθως:
  - α. Προβαίνουν στην άμεση σήμανση συναγερμού, ενημερώνουν τον Αρχηγό ή Υπαρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας και ειδοποιούν την Π.Υ.
  - β. Σπεύδουν και ενισχύουν τις προσπάθειες πυρόσβεσης των εργαζομένων στο τμήμα που κινδυνεύει και συνδράμουν την υποομάδα πυροπροστασίας του οικείου τμήματος.
  - γ. Επεμβαίνουν για την καταστολή της πυρκαγιάς, τον περιορισμό και εξάλειψη του κινδύνου και πραγματοποιούν, εφόσον απαιτείται, παράλληλη διάσωση ατόμων που κινδυνεύουν.
  - δ. Ειδοποιούν για αγνοούμενους ή εγκλωβισμένους τον Αρχηγό ή τον Υπαρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις προσωπικού

Οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση-εγκατάσταση, παράλληλα με τα κύρια καθήκοντά τους, ενημερώνονται επαρκώς στα θέματα πυροπροστασίας αυτής και παρέχουν την αναγκαία υποστήριξη στην Ομάδα Πυροπροστασίας.

Άρθρο 11

Βοηθητικά εργαλεία και μέσα επιχειρήσεων-εγκαταστάσεων

A. Γενικά

1. Στις επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις που προβλέπεται μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο με τρεις (3) ή περισσότερες πυροσβεστικές φωλιές, επιβάλλεται να διαθέτουν ορισμένα βοηθητικά εργαλεία και μέσα, με εξαίρεση τις βιομηχανικές- βιοτεχνικές και συναφείς εγκαταστάσεις και τα υφιστάμενα ξενοδοχεία όπου ισχύει και εφαρμόζεται ειδική νομοθεσία.
2. Τα εργαλεία αυτά χρησιμοποιούνται από την Ομάδα Πυροπροστασίας και τους εργαζόμενους για την αντιμετώπιση των κινδύνων που τυχόν προκύψουν μέχρι την άφιξη των πυροσβεστικών

δυνάμεων (απεγκλωβισμός, διάσωση ατόμων, παραβίαση θύρας ή ρολών, προσέγγιση και προσβολή εστίας πυρκαγιάς κ.ά.).

3. Τα βοηθητικά εργαλεία και μέσα, τοποθετούνται εντός ειδικού ερμαρίου σε κατάλληλη θέση, πλησίον πυροσβεστικής φωλιάς.

4. Το ειδικό ερμάριο, είναι μεταλλικό, ερυθρού χρώματος, ονομάζεται σταθμός και λαμβάνει αύξοντα αριθμό με ευμεγέθη γράμματα όπως π.χ. «ΠΡΩΤΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ» «ΔΕΥΤΕΡΟΣ.....» κλπ.

5. Ο αριθμός των «ΣΤΑΘΜΩΝ» που διαθέτουν τα εργαλεία και μέσα, εξαρτάται από τον αριθμό των πυροσβεστικών φωλιών του μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου.

B. Ειδικά

1. Ανά τρεις (3) πυροσβεστικές φωλιές υφίσταται και ένας (1) «ΣΤΑΘΜΟΣ» εντός του οποίου τοποθετούνται:

α. Ένας (1) λοστός διάρρηξης.

β. Ένα (1) τσεκούρι.

γ. Ένα (1) φτυάρι.

δ. Μία (1) αξίνα.

ε. Ένα (1) σκεπάρνι.

στ. Μία (1) αντιπυρική κουβέρτα ενδεικτικών διαστάσεων 2000mm X 1600 mm κατά DIN 14155 ή αντίστοιχο πρότυπο.

ζ. Δύο (2) φορητοί φανοί. Στις επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις όπου πραγματοποιείται κατανάλωση αερίων καυσίμων, οι φανοί είναι αντικρηκτικού τύπου (ενδεικτικά κατηγορίας EEx e ib II C T4-ζώνες 1 και 2, ελάχιστης κατηγορίας προστασίας IP65, με επαναφορτιζόμενες μπαταρίες Ni-Cd, για ελάχιστη λειτουργία πέντε (5) ωρών, με ηλεκτρικό φορτιστή) και συνοδεύονται από οδηγίες χρήσης στα ελληνικά.

η. Δύο (2) προστατευτικά κράνη κατασκευασμένα σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ- EN 397.

θ. Δύο (2) ατομικές προσωπίδες με φίλτρο κατασκευασμένες σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο ΕΛΟΤ- EN 136.

2. Ανά εννέα (9) πυροσβεστικές φωλιές, στο «ΣΤΑΘΜΟ» της περίπτωσης Β παρ. 1 προστίθεται μία (1) πλήρης αναπνευστική συσκευή που συνοδεύεται από οδηγίες χρήσης στα ελληνικά, με τις παρακάτω προδιαγραφές:

«(1) Ανοικτού κυκλώματος ελάχιστης χωρητικότητας/πίεσης 6l/300 bar, κατασκευασμένη κατά ΕΛΟΤ-EN-137, με διάταξη για δεύτερη παροχή (εφεδρικός αεροπνεύμονας, προσωπίδα και σωλήνας ελάχιστου μήκους 2 m) των οποίων η ηχητική προειδοποίηση, παρέχει συνεχή ηχητική σήμανση όταν ενεργοποιείται. Εναλλακτικά, αντί της δεύτερης προσωπίδας είναι αποδεκτή διασωστική κουκούλα διαφυγής θετικής πίεσης σύμφωνα με το ΕΛΟΤ-EN-1146.».

(2) Οι προσωπίδες είναι θετικής πίεσης, πανοραμικές, ολόκληρου προσώπου, με ιμάντα ανάρτησης, διαθέτουν κεφαλοδέματα καθώς και φωνητική μεμβράνη και παραδίδονται εντός κατάλληλης υφασμάτινης θήκης που κλείνει για προστασία από σκόνη, ρύπους κλπ.

Το εδ. (1) της παρ. 2 του άρθρου 11 τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 της υπ' αριθ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού

Γ. Μέσα ατομικής προστασίας

Στις επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις, που σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας, την υπόδειξη μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, ή κατ' απαίτηση του ιδιοκτήτη- εκμεταλλευτή αυτών, προβλέπεται ή εγκαθίσταται μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο, ή/και αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης (καταιονισμού ύδατος με περισσότερες από έξι (6) κεφαλές καταιονητήρων ή/και ολικής κατάκλυσης), για την ασφαλή εκτέλεση των καθηκόντων της Ομάδας Πυροπροστασίας ή του προσωπικού για τις περιπτώσεις που δεν απαιτείται η συγκρότηση αυτής, επιλέγονται και παρέχονται με ευθύνη του εργοδότη, τα κατάλληλα μέσα ατομικής προστασίας που είναι κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

(1) Γάντια

(2) Επενδύτης

(3) Υποδήματα

Από τα προαναφερόμενα εξαιρούνται οι βιομηχανικές-βιοτεχνικές και συναφείς εγκαταστάσεις στις οποίες ισχύει και εφαρμόζεται ειδική νομοθεσία.

Άρθρο 12

Πιστοποίηση από τη Σχολή Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης της Πυροσβεστικής Ακαδημίας και καθιέρωση Βιβλίου Οργάνωσης και Εκπαίδευσης της Ομάδας Πυροπροστασίας

1. Στις επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις που η Πυροσβεστική Ακαδημία έχει πιστοποιήσει τουλάχιστον τον Αρχηγό ή τον Υπαρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας, χορηγεί, Βιβλίο Οργάνωσης και Εκπαίδευσης της Ομάδας Πυροπροστασίας με την καταβολή αναλόγου τιμήματος. Με Απόφαση του Αρχηγού Πυροσβεστικού Σώματος καθορίζεται το τίμημα ως έσοδο του Λογαριασμού Πόρων Λεσχών του Πυροσβεστικού Σώματος.
2. Το Βιβλίο Οργάνωσης και Εκπαίδευσης της Ομάδας Πυροπροστασίας, είναι σύμφωνο με το συνημμένο Παράρτημα Γ της παρούσας, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σελιδομετρείται και θεωρείται στην πρώτη σελίδα του από την Πυροσβεστική Ακαδημία και ανήκει αποκλειστικά στην επιχείρηση-εγκατάσταση.
3. Μετά το πέρας κάθε εκπαίδευσης, ενημέρωσης ή/και άσκησης, καθώς και σε περίπτωση αλλαγής της σύνθεσης της Ομάδας Πυροπροστασίας, συμπληρώνεται το Βιβλίο Οργάνωσης και Εκπαίδευσης της Ομάδας Πυροπροστασίας.
4. Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση-εγκατάσταση υποχρεούται να υποβάλλει ανά διετία στην Πυροσβεστική Ακαδημία σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, ενημερωμένα αποσπάσματα του Βιβλίου.
5. Η Πυροσβεστική Ακαδημία διατηρεί σε έντυπη μορφή Αρχείο Καταχώρησης Βιβλίων Οργάνωσης και Εκπαίδευσης των Ομάδων Πυροπροστασίας που σελιδομετρείται, θεωρείται κατ' έτος και είναι σύμφωνο με το συνημμένο Υπόδειγμα. Κάθε Βιβλίο έχει Γενικό Αύξοντα Αριθμό (Γ.Α.Α.) που ταυτίζεται με αυτόν του Αρχείου Καταχώρησης.

Άρθρο 13

Κυρώσεις

Η Πυροσβεστική Αρχή σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν τηρούνται τα καθοριζόμενα στο άρθρο 11, χορηγεί προθεσμία μέγιστης χρονικής διάρκειας δέκα (10) ημερών στον υπεύθυνο της επιχείρησης-εγκατάστασης προκειμένου να συμμορφωθεί. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ανακαλείται το πιστοποιητικό (ενεργητικής) πυροπροστασίας και κινεί τη διαδικασία άσκησης ποινικής δίωξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 433 του Ποινικού Κώδικα, κατά του υπεύθυνου της επιχείρησης-εγκατάστασης, ενώ γνωστοποιεί την ενέργειά της αυτή στην αρμόδια Αρχή που έχει εκδώσει την άδεια λειτουργίας και στις άλλες συναρμόδιες Αρχές.

Άρθρο 14

Μεταβατικές Διατάξεις

Επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις που διαθέτουν εγκεκριμένη μελέτη (ενεργητικής) πυροπροστασίας σύμφωνα με τα Παραρτήματα Δ και Ε της Πυροσβεστικής Διάταξης 3/1981 (Β' 20) «Περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας εις αίθουσας συγκεντρώσεως κοινού», όπως τροποποιήθηκε με τις Πυροσβεστικές Διατάξεις 3α/1981 (Β' 538), 3β/1983 (Β' 457), 3γ/1995 (Β' 717) και 3δ/1995 (Β' 959), υποχρεούνται στην υποβολή συμπληρωματικής τεχνικής περιγραφής σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα, το αργότερο μέχρι τη χορήγηση ή ανανέωση του πιστοποιητικού (ενεργητικής) πυροπροστασίας.

Άρθρο 15

Καταργούμενες Διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργούνται τα Παραρτήματα Δ και Ε της Πυροσβεστικής Διάταξης 3/1981 (Β' 20) «Περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας εις αίθουσας συγκεντρώσεως κοινού», όπως τροποποιήθηκε με τις Πυροσβεστικές Διατάξεις

3α/1981 (Β' 538), 3β/1983 (Β' 457), 3γ/1995 (Β' 717) και 3δ/1995 (Β' 959), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στην παρούσα.

Άρθρο 16
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
2. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Αθήνα, 12 Αυγούστου 2014
Ο Αρχηγός Πυροσβεστικού Σώματος

Βασίλειος Παν. Παπαγεωργίου
Αντιστράτηγος ΠΣ

Αθήνα, 22 Αυγούστου 2014
Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης και
Προστασίας του Πολίτη

Βασίλειος Π. Κικίλιας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Χώροι συνάθροισης κοινού

Σε θέατρα, κινηματογράφους, χώρους συναυλιών, ζωντανής μουσικής, παραστάσεων, καθώς και παρόμοιους χώρους συνάθροισης κοινού θεωρητικού πληθυσμού τουλάχιστον 250 ατόμων, πραγματοποιείται ενημέρωση των θαμώνων με αναγγελία των εξόδων κινδύνου μέσω κατάλληλου ηχητικού ή/και οπτικού μηνύματος πριν την έναρξη κάθε προγράμματος.

2. Ασκήσεις σε εκπαιδευτήρια

Στην άσκηση, συμμετέχει το διδακτικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό καθώς και οι εκπαιδευόμενοι. Η έναρξη της άσκησης, με εξαίρεση τα νηπιαγωγεία και τους παιδικούς σταθμούς, σημαίνεται από το ηλεκτρικό χειροκίνητο σύστημα συναγερμού.

Σε εκπαιδευτήρια που δεν λειτουργούν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, διενεργείται τουλάχιστον μία (1) άσκηση εντός των πρώτων τριάντα (30) ημερών της εκπαιδευτικής περιόδου.

Σε ορισμένες κατηγορίες εκπαιδευτηρίων όπως εκπαιδευτήρια Α.Μ.Ε.Α., ο υπεύθυνος εφαρμόζει εναλλακτικές διαδικασίες.

3. Ασκήσεις σε κτίρια υγείας και κοινωνικής πρόνοιας

Σε κτίρια υγείας και κοινωνικής πρόνοιας υφίσταται αντικειμενική δυσχέρεια διεξαγωγής ασκήσεων εκκένωσης χώρων. Για το λόγο αυτό, δίνεται προτεραιότητα στην άμεση αναγγελία, απομόνωση και κατάσβεση πυρκαγιάς για να αποφευχθεί εκκένωση του κτιρίου ή τμήματος αυτού.

Οι ασκήσεις προσομοίωσης πυρκαγιάς, διεξάγονται με προσεκτική επιλογή της τοποθεσίας διεξαγωγής αυτών και κλείσιμο των θυρών των παρακείμενων θαλάμων πριν την έναρξη της διαδικασίας, με σκοπό την αποφυγή όχλησης ή αναστάτωσης των χρηστών. Οι ασκήσεις πραγματοποιούνται εικονικά με κατάλληλες διαδικασίες μεταφοράς των χρηστών σε παρακείμενο χώρο που προστατεύεται από τον καπνό.

Απαιτείται η διάθεση αντιγράφων των σχεδίων μετακίνησης-εκκένωσης στο εμπλεκόμενο προσωπικό και στο κέντρο ελέγχου πυρκαγιάς. Η έναρξη της άσκησης σημαίνεται με κατάλληλο ηχητικό σήμα συναγερμού και εφόσον διεξάγεται μεταξύ των ωρών 9 μμ και 6 πμ, επιτρέπεται αντί του ηχητικού σήματος, η κωδικοποιημένη ανακοίνωση με ηλεκτρονικά μέσα ή άλλο πρόσφορο τρόπο.

Οι βασικές αρχές ανταπόκρισης του προσωπικού σε περίπτωση πυρκαγιάς, επικεντρώνονται στη μετάδοση κατάλληλου σήματος συναγερμού, την απομόνωση της πυρκαγιάς, τη μετακίνηση των χρηστών που κινδυνεύουν άμεσα, την κλήση των υπόλοιπων μελών της Ομάδας Πυροπροστασίας, καθώς και τη μεταφορά των χρηστών σε προκαθορισμένους χώρους.

Οι έγγραφες οδηγίες παρέχουν κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

- (1) Χρήση συσκευών συναγερμού
- (2) Αναγγελία συναγερμού στην Π.Υ. μέσω συστήματος πυροπροστασίας
- (3) Τηλεφωνική αναγγελία ανάγκης στην Π.Υ.
- (4) Ανταπόκριση σε συναγερμό
- (5) Απομόνωση πυρκαγιάς
- (6) Εκκένωση γεινιάζουσας περιοχής
- (7) Προετοιμασία χρηστών ορόφων και κτιρίου για εκκένωση
- (8) Κατάσβεση πυρκαγιάς

Όλο το απασχολούμενο προσωπικό πρέπει να εκπαιδεύεται στη χρήση συσκευών συναγερμού, στην ανταπόκριση, καθώς και στη χρήση κωδικοποιημένου μηνύματος με ηλεκτρονικά μέσα ή άλλο πρόσφορο τρόπο, για επιβεβαίωση της αναγγελίας συναγερμού στις περιπτώσεις άμεσης παροχής βοήθειας σε πρόσωπο που κινδυνεύει. Το προσωπικό που λαμβάνει το κωδικοποιημένο μήνυμα, ενεργοποιεί αρχικά το χειροκίνητο σύστημα συναγερμού και ακολούθως ανταποκρίνεται στα προκαθορισμένα καθήκοντά του, βάσει έγγραφου σχεδίου.

4. Ασκήσεις σε οίκους ευγηρίας και οικοτροφεία

Σε εγκαταστάσεις, όπου οι χρήστες παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα όπως οικοτροφεία ή οίκοι ευγηρίας, πραγματοποιείται ενημέρωσή τους σε ό,τι αφορά στις ενέργειές τους σε περίπτωση πυρκαγιάς, ιδιαίτερα όταν η κύρια όδευση διαφυγής έχει καταστεί μη λειτουργική εξαιτίας του κινδύνου. Επίσης, εκπαιδεύονται επί πρακτικών αλληλοβοήθειας σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς, αφού ληφθεί υπόψη, η πνευματική και φυσική κατάσταση αυτών προκειμένου να μην εκτεθούν σε μεγαλύτερο κίνδυνο.

Μία (1) τουλάχιστον άσκηση συναγερμού-εκκένωσης, διεξάγεται κατ' έτος τις νυκτερινές ώρες, με πρότερη ενημέρωση των χρηστών.

Οι ασκήσεις συναγερμού- εκκένωσης, περιλαμβάνουν πραγματική καταφυγή όλων των χρηστών σε προκαθορισμένο χώρο συγκέντρωσης και απασχολούν στην εξοικείωσή τους με τις οδεύσεις διαφυγής και τις εξόδους κινδύνου.

Εάν ο χρόνος εκκένωσης υπερβαίνει τα δεκατρία (13) λεπτά της ώρας, οι χρήστες εκείνοι που δεν μπορούν να εκκενώσουν το χώρο ή έχουν σοβαρά προβλήματα υγείας, δεν συμμετέχουν ενεργά στην άσκηση και στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται αναλογικά τα αναφερόμενα στην ανωτέρω παρ. 3.

Η χρονομέτρηση γίνεται στις δυσμενέστερες συνθήκες όπως όταν οι χρήστες κοιμούνται ή απασχολείται, λόγω ιδιαίτερων συνθηκών, λιγότερο προσωπικό από το προβλεπόμενο.

5. Ασκήσεις με χρήση αναπνευστικών συσκευών

Εφόσον στην άσκηση συμπεριλαμβάνεται η χρήση αναπνευστικών συσκευών, κάθε μέλος της Ομάδας Πυροπροστασίας που χρησιμοποιεί αυτές, συνεργάζεται με ένα (1) τουλάχιστον μέλος με τον ανωτέρω εξοπλισμό που βρίσκεται πλησίον του και έχουν μεταξύ τους οπτική, ακουστική, φυσική, ηλεκτρονική ή άλλη επικοινωνία (π.χ. σχοινί οδηγός).

Επίσης, ένα (1) τουλάχιστον μέλος της Ομάδας Πυροπροστασίας με αναπνευστική συσκευή, είναι ορισμένο για να παραμείνει εκτός του χώρου της άσκησης. Το μέλος αυτό που είναι εκπαιδευμένο, εξοπλισμένο και διαθέσιμο για παροχή λειτουργικής υποστήριξης στην άσκηση, γνωρίζει τον αριθμό και τα στοιχεία των προσώπων που εισήλθαν στο χώρο εκπαίδευσης με αναπνευστικές συσκευές, τη θέση και δράση τους, καθώς και την ώρα εισόδου καθενός από αυτά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΟΜΑΔΑΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

A. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.

1. **ΕΛΕΓΞΤΕ** ώστε ο χώρος της επιχείρησης να είναι συνεχώς καθαρός.
2. **ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΤΕ** τις εύφλεκτες ύλες και εύφλεκτα υγρά από φλόγες, σπινθήρες και γενικά εστίες θέρμανσης.
3. **ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΤΕ** ή **ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΤΕ** κατάλληλα τις ύλες που υπόκεινται σε ανάφλεξη.
4. **ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΤΕ** από τις αποθήκες, διαδρόμους και λοιπούς χώρους όλα τα άχρηστα εύφλεκτα υλικά.
5. **ΔΙΑΤΗΡΗΣΤΕ** ελεύθερους τους διαδρόμους διαφυγής προς εξόδους κινδύνου και προσπέλασης για παραλαβή των μέσων πυρόσβεσης.
6. **ΔΙΑΚΟΨΤΕ** το ηλεκτρικό ρεύμα κατά τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες με εξαίρεση τις εγκαταστάσεις εκείνες των οποίων η λειτουργία είναι απαραίτητη.
7. **ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΤΕ** μετά το πέρας της εργασίας, όλους τους χώρους ευθύνης σας για ανακάλυψη και εξουδετέρωση τυχόν προϋποθέσεων εκδήλωσης πυρκαγιάς.

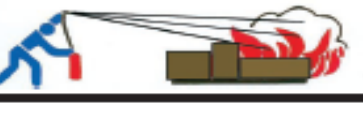
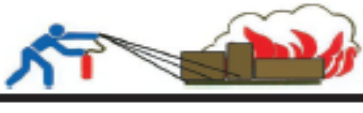

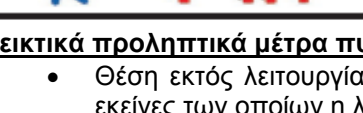
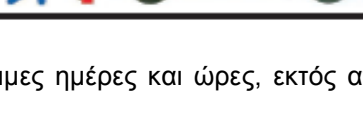
B. ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.

Σε περίπτωση πυρκαγιάς ενεργήστε ως ακολούθως:

1. **ΣΗΜΑΝΕΤΕ** αμέσως συναγερμό.
2. **ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΤΕ** την Πυροσβεστική Υπηρεσία, στα τηλ. 199 ή 112.
3. **ΔΙΑΚΟΨΤΕ** το ηλεκτρικό ρεύμα από το ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΑΚΟΠΤΗ ή τον Υποσταθμό εφόσον υπάρχει ανάγκη.
4. **ΠΑΡΑΛΑΒΕΤΕ** το κατάλληλο πυροσβεστικό μέσο και επιχειρήστε κατάσβεση.
5. **ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΤΕ** από το χώρο πυρκαγιάς τα εύφλεκτα υλικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΧΡΗΣΗ ΦΟΡΗΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ

ΛΑΘΟΣ		ΣΩΣΤΟ
	Αντιμετωπίστε την πυρκαγιά έχοντας τον αέρα στην πλάτη σας.	
	Για την κατάσβεση πυρκαγιών στερεών καυσίμων, στοχεύσατε την εστία.	
	Για την κατάσβεση πυρκαγιών υγρών καυσίμων αρχίστε από τη βάση και μπροστά από αυτήν.	
	Για την αντιμετώπιση πυρκαγιάς υγρού καυσίμου που διαρρέει, αρχίστε από το σημείο διαρροής.	
	Χρησιμοποιήστε αρκετούς πυροσβεστήρες συγχρόνως αντί τον έναν κατόπιν του άλλου.	
	Μην απομακρυνθείτε αμέσως μετά την κατάσβεση της πυρκαγιάς γιατί μπορεί να υπάρξει αναζωπύρωση.	
	Αναγομώστε αμέσως τους πυροσβεστήρες μετά τη χρήση τους.	

Ενδεικτικά προληπτικά μέτρα πυροπροστασίας

- Θέση εκτός λειτουργίας εγκαταστάσεων κατά τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες, εκτός από εκείνες των οποίων η λειτουργία είναι απαραίτητη.
- Επιμελής συντήρηση και τακτική επιθεώρηση και έλεγχος των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς.
- Επιθεώρηση από υπεύθυνο υπάλληλο όλων των διαμερισμάτων, αποθηκών κλπ μετά τη διακοπή της εργασίας καθώς και κατά τις εργάσιμες ώρες για επισήμανση και εξάλειψη τυχόν υφισταμένων προϋποθέσεων εκδήλωσης πυρκαγιάς.
- Απαγόρευση χρήσης σταχτοδοχείων και καλαθιών αχρήστων, από αναφλέξιμο υλικό ή με πλευρικές οπές.
- Απομάκρυνση των εύφλεκτων υλών από θέσεις όπου γίνεται χρήση γυμνής φλόγας ή προκαλούνται σπινθήρες και γενικά από πηγές εκπομπής θερμότητας.
- Απαγόρευση τοποθέτησης μονίμως ή προσωρινώς στις οδεύσεις διαφυγής και εξόδους κινδύνου, επίπλων, αντικειμένων και άλλων κατασκευαστικών διατάξεων που μπορούν να μειώσουν το πλάτος αυτών ή να παρακωλύσουν την ελεύθερη κυκλοφορία του κοινού σε περίπτωση κινδύνου.
- Συνεχής καθαρισμός όλων των διαμερισμάτων, γραφείων, διαδρόμων, προαυλίων, αποθηκών κλπ της επιχείρησης-εγκατάστασης και άμεση απομάκρυνση των υλών που μπορούν να αναφλεγούν.

ΒΙΒΛΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Γενικός Αύξων Αριθμός
Γ.Α.Α. :

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ-ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.- Είδος επιχείρησης-εγκατάστασης: _____

2.- Τόπος: Δήμος _____ Δημοτική Ενότητα-Κοινότητα _____

Οδός _____ Αριθ. _____ Τ.Κ. _____

Τηλ. _____

3.- Ιδιοκτησία-Εκμετάλλευση: _____

4.- Υπεύθυνος επιχείρησης-εγκατάστασης:

Όνοματεπώνυμο _____ του _____

Αριθ. Δ. Ταυτ. _____ Α.Φ.Μ./Δ.Ο.Υ. _____

Διεύθυνση: Οδός _____ Αριθ. _____ Δήμος _____

Δημοτική Ενότητα-Κοινότητα _____ Τ.Κ. _____

Τηλ. _____

Το παρόν σελιδομετρήθηκε, και αποτελείται από

( ) σελίδες

_____/_____/20_____
Ο υπεύθυνος της επιχείρησης-
εγκατάστασης

Θεωρήθηκε
_____/_____/20_____
Ο Διοικητής

(Σφραγίδα - Υπογραφή)
Όνοματεπώνυμο

(Σφραγίδα - Υπογραφή)
Όνοματεπώνυμο
Βαθμός

.../.../20.....

**ΠΙΝΑΚΑΣ
ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Αρχηγός Ομάδας Πυροπροστασίας _____ Υπαρχηγός Ομάδας Πυροπροστασίας _____ Προσωπικό Ομάδας Πυροπροστασίας			
1^η ΥΠΟΟΜΑΔΑ Τμήμα(τα):			
	A´ 8ωρο	B´ 8ωρο	Γ´ 8ωρο
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
2^η ΥΠΟΟΜΑΔΑ Τμήμα(τα):			
	A´ 8ωρο	B´ 8ωρο	Γ´ 8ωρο
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
3^η ΥΠΟΟΜΑΔΑ Τμήμα(τα):			
	A´ 8ωρο	B´ 8ωρο	Γ´ 8ωρο
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

_____ / ____ / 20__
 Ο Αρχηγός της Ομάδας
 Πυροπροστασίας της
 επιχείρησης-εγκατάστασης

_____ / ____ / 20__
 Ο υπεύθυνος της επιχείρησης-εγκατάστασης

(Σφραγίδα - Υπογραφή)
 Ονοματεπώνυμο

(Σφραγίδα - Υπογραφή)
 Ονοματεπώνυμο

ΑΣΚΗΣΕΙΣ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ

A/A	Αντικείμενο άσκησης/εκπαίδευσης Ημερομηνία-Ωρα	Σφραγίδα & Υπογραφή Αρχηγού Ομάδας Πυροπροστασίας	Ονοματεπώνυμο συμμετεχόντων	Παρατηρήσεις
1				
2				
3				
4				
5				

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 15/2014
(ΦΕΚ Β' 3149/24-11-2014),

όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

«Προδιαγραφές μελέτης, σχεδίασης και εγκατάστασης των φορητών, μόνιμων και λοιπών προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 14 του Ν. 3511/2006 «Αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος, αναβάθμιση της αποστολής του και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 258), όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 100 του Ν. 4249/2014 «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 73).

β. Των άρθρων 90 και 91 του Ν. 4249/2014 «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 73).

γ. Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

δ. Του άρθρου 1 του Π.Δ. 210/1992 «Κωδικοποίηση διατάξεων Προεδρικών Διαταγμάτων του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος» (ΦΕΚ Α' 99).

ε. Του Π.Δ. 184/2009 «Σύσταση Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και καθορισμός των Αρμοδιοτήτων του» (ΦΕΚ Α' 213).

στ. Του άρθρου 2 του Π.Δ. 85/2012 «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών» (ΦΕΚ Α' 141).

ζ. Του Π.Δ. 89/2014 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α' 134).

η. Του Π.Δ. 39/2001 «Καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της Κοινωνίας των Πληροφοριών σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 98/34/3Κ και 98/48/ΕΚ» (ΦΕΚ Α' 28).

θ. Της υπ' αριθ. 57165 Φ. 701.6/2011 Υπουργικής Απόφασης «Συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία Επιτροπών αξιολόγησης υλικών και συστημάτων ενεργητικής πυροπροστασίας» (ΦΕΚ Β' 382).

ι. Του Κανονισμού (Ε.Ε.) με αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2011 για τη «θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών και για την κατάργηση της Οδηγίας 89/106/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου».

ια. Της υπ' αριθ. 15/2014 Πυροσβεστικής Διάταξης.

2. Το γεγονός ότι υφίσταται ανάγκη καθορισμού και κωδικοποίησης των προδιαγραφών μελέτης, σχεδίασης και εγκατάστασης των φορητών, μόνιμων και λοιπών προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων πυροπροστασίας της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας.

3. Το γεγονός ότι από τις ρυθμίσεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνεται η υπ' αριθ. 15/2014 Πυροσβεστική Διάταξη που έχει ως εξής:

Καθορίζουμε τις προδιαγραφές μελέτης, σχεδίασης και εγκατάστασης των φορητών, μόνιμων

και λοιπών προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας, ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 1

Γενικές Ρυθμίσεις

Οι αρμόδιοι τεχνικοί επιστήμονες κατά το στάδιο σύνταξης μελετών πυροπροστασίας και τεχνικών περιγραφών μονίμων ή/και φορητών και λοιπών μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, όταν αναφέρονται σε υλικά ή/και συστήματα μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας, υποχρεούνται να ακολουθούν τα εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων (ΕΛΟΤ EN), διεθνή πρότυπα (ISO), ή συστήματα αναφοράς από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, και ελλείπει αυτών συστήματα αναφοράς από αντίστοιχους οργανισμούς τυποποίησης άλλων χωρών, τα εθνικά πρότυπα, τεχνικές προδιαγραφές, οδηγίες ή κανονισμούς εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τις ανάγκες της παρούσας ισχύουν και εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ως μόνιμα συστήματα ενεργητικής πυροπροστασίας ορίζονται: το αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης, το χειροκίνητο σύστημα αναγγελίας πυρκαγιάς, το αυτόματο σύστημα ανίχνευσης και σύστημα ανίχνευσης και διακοπής παροχής αερίων καυσίμων, τα αυτόματα συστήματα πυρόσβεσης (με νερό, σκόνη, αφρό, διοξείδιο του άνθρακα, αέρια, ή συμπυκνωμένο αεροζόλ, το σύστημα εκνέφωσης νερού και το σύστημα ψεκασμού νερού), το μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο, το σύστημα τοπικής κατάσβεσης.

2. Ως φορητά και λοιπά μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας ορίζονται: οι πυροσβεστήρες (φορητοί, τροχήλατοι, αυτοδιεγείρομενοι οροφής), οι απλοί ανιχνευτές αερίων καυσίμων και το απλό πυροσβεστικό δίκτυο (πυροσβεστικό ερμάριο).

3. Ως προληπτικά μέσα πυροπροστασίας ορίζονται: ο φωτισμός ασφαλείας, η σήμανση ασφαλείας και τα σχεδιαγράμματα διαφυγής.

Άρθρο 3

Μόνιμα συστήματα ενεργητικής πυροπροστασίας

3.1. Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρανίχνευσης καθορίζεται από το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 54: «Συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού», όπως κάθε φορά ισχύει.

3.2. Χειροκίνητο σύστημα αναγγελίας πυρκαγιάς

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των χειροκίνητων συστημάτων αναγγελίας πυρκαγιάς καθορίζεται από τα πρότυπα ΕΛΟΤ EN 54-11 «Εκκινητές συναγερμού χειρός» και ΕΛΟΤ EN 54-23: «Διατάξεις συναγερμού – Οπτικές διατάξεις συναγερμού», όπως κάθε φορά ισχύουν.

3.3. Αυτόματο σύστημα ανίχνευσης αερίων καυσίμων

Τα συστήματα ανίχνευσης και συστήματα ανίχνευσης και διακοπής παροχής αερίων καυσίμων πρέπει, να πληρούν τις απαιτήσεις των σχετικών ευρωπαϊκών προτύπων (EN, ΕΛΟΤ EN) και στην περίπτωση που απαιτείται η εγκατάσταση πίνακα, αυτός να είναι σύμφωνα με το ΕΛΟΤ EN 54, όπως κάθε φορά ισχύει.

3.4. Αυτόματα Συστήματα Πυρόσβεσης

3.4.1. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης με νερό

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με νερό, καθορίζεται από το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 12845: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης – Αυτόματα συστήματα καταιονισμού – Σχεδίαση, εγκατάσταση και συντήρηση», όπως κάθε φορά ισχύει και τα εξαρτήματα των συστημάτων αυτών, καθορίζονται από το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 12259: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης – Εξαρτήματα για συστήματα καταιονισμού και ψεκασμού νερού» όπως κάθε φορά ισχύει.

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με υδατονέφωση, καθορίζεται από το πρότυπο ΕΛΟΤ CEN/TS 14972: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης - Συστήματα υδατονέφωσης - Σχεδιασμός και εγκατάσταση» όπως κάθε φορά ισχύει.

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με ψεκασμό νερού, καθορίζεται από το πρότυπο ΕΛΟΤ CEN/TS 14816: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης - Συστήματα ψεκασμού νερού-Σχεδιασμός, εγκατάσταση και συντήρηση» όπως κάθε φορά ισχύει.

3.4.2. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης με σκόνη

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με σκόνη καθορίζεται από το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 12416: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης - Συστήματα σκόνης» όπως κάθε φορά ισχύει.

3.4.3. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης με αφρό

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με αφρό καθορίζεται από το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 13565: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης - Συστήματα αφρού» όπως κάθε φορά ισχύει.

3.4.4. Αυτόματα συστήματα πυρόσβεσης με αέρια

3.4.4.1. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης με διοξείδιο του άνθρακα

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με διοξείδιο του άνθρακα καθορίζεται από το πρότυπο NFPA 12: «Standard on Carbon Dioxide Extinguishing Systems», όπως κάθε φορά ισχύει.

3.4.4.2. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης με αέριο

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με αέριο καθορίζεται από το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 15004: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης - Συστήματα κατάσβεσης με αέριο» όπως κάθε φορά ισχύει.

3.4.5. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης με συμπυκνωμένο αεροζόλ

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση των αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης με συμπυκνωμένο αεροζόλ καθορίζεται από το πρότυπο ISO 15779: «Condensed aerosol fire extinguishing systems- Requirements and test methods for components and system design, installation and maintenance- General requirements», όπως κάθε φορά ισχύει ή/και από το πρότυπο ΕΛΟΤ CEN/TR 15276: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης - Συστήματα κατάσβεσης με συμπυκνωμένο αεροζόλ» όπως κάθε φορά ισχύει.

3.5. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο

Η μελέτη, σχεδίαση και εγκατάσταση του μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου καθορίζεται από την Τεχνική Οδηγία Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. 2451/1986: «Εγκαταστάσεις σε κτήρια: Μόνιμα πυροσβεστικά συστήματα με νερό» ή/και συμπληρωματικά για τα εξαρτήματα του συστήματος αυτού, από το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 671: «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης - συστήματα με (εύκαμπτους) σωλήνες» όπως κάθε φορά ισχύει.

3.6. Σύστημα Τοπικής Κατάσβεσης

3.6.1. Όπου είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση, άνωθεν των καυτών επιφανειών των συσκευών παρασκευής φαγητού, ειδικού απαγωγικού συστήματος αερίων καύσης, καπνού κ.α., εγκαθίσταται σύστημα τοπικής κατάσβεσης πυρκαγιών κατηγορίας Α και Β, κατά ΕΛΟΤ EN 2: «Κατηγορίες πυρκαγιών», όπως κάθε φορά ισχύει (όπως ξηράς κόνεως ή βάσεως νερού), ή κατάλληλου αποδεκτού κατασβεστικού υλικού για πυρκαγιές κατηγορίας F, κατά ΕΛΟΤ EN 2. Μέχρι τη σύνταξη εθνικού ή ευρωπαϊκού προτύπου, ο αρμόδιος τεχνικός επιστήμονας μπορεί να ακολουθήσει πρότυπο άλλης χώρας (όπως NFPA 17, 17Α).

Το σύστημα πρέπει να λειτουργεί αυτόματα και χειροκίνητα και να προστατεύει το χώρο πάνω από τις εστίες και μέσα στον καπναγωγό.

3.6.2. Ειδικότερα:

α. Σε μαγειρεία που χρησιμοποιείται μία (1) συσκευή μαγειρικών ελαίων– λιπών χωρητικότητας άνω των 10 λίτρων, ή περισσότερες της μία (1) συσκευές ανεξαρτήτως χωρητικότητας εκάστης,

εγκαθίσταται σύστημα τοπικής κατάσβεσης κατάλληλου και αποδεκτού κατασβεστικού υλικού για πυρκαγιές κατηγορίας F.

β. Σε περίπτωση που γίνεται χρήση μόνο μίας (1) συσκευής τηγανίσματος (φριτέζα μονή ή διπλή) και η ποσότητα των μαγειρικών ελαίων – λιπών δεν υπερβαίνει τα 10 λίτρα, εγκαθίσταται σύστημα τοπικής κατάσβεσης πυρκαγιών κατηγορίας A και B, κατά ΕΛΟΤ EN 2, όπως κάθε φορά ισχύει (όπως ξηράς κόνεως ή βάσεως νερού) και πλησίον των συσκευών τοποθετείται ένας φορητός πυροσβεστήρας κατηγορίας F, κατά ΕΛΟΤ EN 2, ελάχιστης κατασβεστικής ικανότητας 25F. Ο ανωτέρω πυροσβεστήρας επιβάλλεται και στις επιχειρήσεις που δεν υποχρεούνται στην εγκατάσταση συστήματος τοπικής κατάσβεσης, εφόσον πραγματοποιείται χρήση μαγειρικών ελαίων – λιπών.

3.6.3. Τα συστήματα τοπικής κατάσβεσης που δεν είναι σύμφωνα με πρότυπο άλλης χώρας (όπως NFPA 17, 17A), υποχρεούνται να διαθέτουν τα εξής τεχνικά χαρακτηριστικά:

α. Οι σωληνώσεις πρέπει να είναι κατάλληλου τύπου και διατομής και αποδεκτές για χώρους παρασκευής φαγητών και να μην γίνεται χρήση γαλβανισμένων σωληνώσεων ή εξαρτημάτων στο δίκτυο, εκτός αν διαθέτουν την έγκριση του κατασκευαστή.

β. Η ενεργοποίηση του συστήματος να πραγματοποιείται χειροκίνητα μέσω απομακρυσμένου από τις εστίες μηχανισμού, καθώς και αυτόματα, είτε μηχανικά μέσω εύτηκτου συνδέσμου ή με κλειστή κεφαλή ακροφυσίου, είτε ηλεκτρικά μέσω θερμικού ανιχνευτή είτε με άλλο αποδεκτό μηχανισμό. Βάνες και άλλα μέσα ασφαλίσεως στην αυτόματη ενεργοποίηση δεν επιτρέπονται.

γ. Το κατασβεστικό υλικό δεν πρέπει να βρίσκεται υπό πίεση εντός των σωληνώσεων. Κατά συνέπεια, οι σωληνώσεις του συστήματος πρέπει να είναι κενές, ή να περιέχουν υπό πίεση μόνο το προωθητικό αέριο. Το κατασβεστικό υλικό πρέπει να εμπεριέχεται αποκλειστικά εντός του δοχείου υπό πίεση.

δ. Η μέγιστη απόσταση από το δοχείο υπό πίεση του συστήματος τοπικής κατάσβεσης μέχρι την πλέον απομακρυσμένη συσκευή του προστατευόμενου εξοπλισμού, είναι εννέα (9) μέτρα.

ε. Η ελάχιστη απόσταση από το δοχείο υπό πίεση του συστήματος τοπικής κατάσβεσης μέχρι τις καυτές επιφάνειες είναι ένα (1) μ..

στ. Τα ακροφύσια τοποθετούνται σε ύψος 0,80 μ. τουλάχιστον από τις προστατευόμενες συσκευές.

ζ. Η θερμοκρασία θραύσης του φιαλιδίου (αμπούλας) των ακροφυσίων πρέπει να είναι 141 °C τουλάχιστον για συστήματα τοπικής κατάσβεσης με κατασβεστικό υλικό κατηγορίας A και B (ξηρής σκόνης ή αφρού) και 182 °C τουλάχιστον για συστήματα τοπικής κατάσβεσης με κατασβεστικό υλικό κατηγορίας F.

η. Η απόσταση μεταξύ των ακροφυσίων να είναι μέχρι 0,80 μ.

θ. Η απόσταση τοποθέτησης των ακροφυσίων από τη βάση του αεραγωγού – καπναγωγού να είναι μέχρι 0,30 μ.

ι. Σε περίπτωση συστήματος τοπικής κατάσβεσης με αυτοδιέγερση, η χειροκίνητη λειτουργία του συστήματος πραγματοποιείται με την πίεση κατάλληλου κομβίου.

«3.6.4. Ανεξάρτητα από του υπολογισμούς του απαιτούμενου κατασβεστικού υλικού, εφόσον δεν εγκαθίσταται σύστημα τοπικής κατάσβεσης με αυτοδιέγερση, η ελάχιστη ονομαστική γόμωση με την αντίστοιχη ελάχιστη κατασβεστική ικανότητα που θα πρέπει να επιτυγχάνει για συστήματα τοπικής κατάσβεσης που καλύπτουν το ειδικό απαγωγικό σύστημα καπνών, οσμών και αερίων να είναι:

α. Μέχρι τέσσερα (4) μέτρα μήκους απαγωγικού συστήματος, δοχείο υπό πίεση ξηράς σκόνης ή αφρού για πυρκαγιές κατηγορίας A και B με ονομαστική γόμωση 6 kg, του οποίου η γόμωση του δοχείου θα πρέπει να έχει δοκιμαστεί σε αντίστοιχο φορητό πυροσβεστήρα και να έχει επιτευχθεί η ελάχιστη κατασβεστική ικανότητα 21A-113B ή δοχείο υπό πίεση για πυρκαγιές κατηγορίας F με ονομαστική γόμωση 6 l, στο οποίο η γόμωσή του θα πρέπει να έχει δοκιμαστεί σε αντίστοιχο φορητό πυροσβεστήρα και να έχει επιτευχθεί η ελάχιστη κατασβεστική ικανότητα 25F.

β. Μέχρι εννέα (9) μέτρα μήκους απαγωγικού συστήματος, δοχείο υπό πίεση ξηράς σκόνης ή αφρού για πυρκαγιές κατηγορίας A και B με ονομαστική γόμωση 12 kg, του οποίου η γόμωση του δοχείου θα πρέπει να έχει δοκιμαστεί σε αντίστοιχο φορητό πυροσβεστήρα και να έχει επιτευχθεί η ελάχιστη κατασβεστική ικανότητα 43A-183B ή δοχείο υπό πίεση για πυρκαγιές κατηγορίας F με ονομαστική γόμωση 9 l, στο οποίο η γόμωσή του θα πρέπει να έχει δοκιμαστεί σε αντίστοιχο φορητό πυροσβεστήρα και να έχει επιτευχθεί η ελάχιστη κατασβεστική ικανότητα

40F.».

Η παρ. 3.6.4. του άρθρου 3 τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 της υπ' αριθ. 24738 Φ.701.2/19.06.2017 (Β' 2089) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών

Άρθρο 4

Φορητά και λοιπά μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας

4.1. Πυροσβεστήρες

4.1.1. Φορητοί Πυροσβεστήρες

4.1.1.1. Οι φορητοί πυροσβεστήρες να ικανοποιούν τις απαιτήσεις του ΕΛΟΤ EN 3-7: «Φορητοί πυροσβεστήρες – Μέρος 7: Χαρακτηριστικά, απαιτήσεις απόδοσης και μέθοδοι δοκιμής», όπως κάθε φορά ισχύει και της Κ.Υ.Α. 618/43/05/20-01-2005 (ΦΕΚ Β' 52): «Προϋποθέσεις διάθεσης στην αγορά πυροσβεστήρων, διαδικασίες συντήρησης, επανελέγχου και αναγόμωσης», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την Κ.Υ.Α. 17230/671/1-9-2005 (ΦΕΚ Β' 1218). Η κατασβεστική ικανότητα με την αντίστοιχη αποδεκτή ονομαστική γόμωση αναγράφονται στους Πίνακες 1 και 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΚΑΤΑΣΒΕΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΓΟΜΩΣΗ ΦΟΡΗΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ ΣΚΟΝΗΣ, ΒΑΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ CO₂

ΚΑΤΑΣΒΕΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΓΟΜΩΣΗ (σε kg) ΑΝΑ ΥΛΙΚΟ		
	ΣΚΟΝΗΣ	ΒΑΣΗΣ ΝΕΡΟΥ (ΑΦΡΟΥ)	CO ₂
5A	1	2, 3	
8A	1, 2	2, 3, 6	
13A	1, 2, 3, 4	2, 3, 6, 9	
21A	1, 2, 3, 4, 6	2, 3, 6, 9	
27A	1, 2, 3, 4, 6, 9	2, 3, 6, 9	ΔΠ
34A	1, 2, 3, 4, 6, 9	2, 3, 6, 9	
43A	1, 2, 3, 4, 6, 9, 12	2, 3, 6, 9	
55A	1, 2, 3, 4, 6, 9, 12	2, 3, 6, 9	
21B	1	ΔΠ	2
34B	1, 2	2	2
55B	1, 2, 3	2, 3	2, 5
70B	1, 2, 3, 4	2, 3	2, 5
89B	1, 2, 3, 4	2, 3	2, 5
113B	1, 2, 3, 4, 6	2, 3, 6	2, 5
144B	1, 2, 3, 4, 6, 9	2, 3, 6	2, 5
183B	1, 2, 3, 4, 6, 9, 12	2, 3, 6, 9	2, 5
233B	1, 2, 3, 4, 6, 9, 12	2, 3, 6, 9	2, 5

ΔΠ: Δεν προβλέπεται στο ΕΛΟΤ EN 3-7.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΚΑΤΑΣΒΕΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΓΟΜΩΣΗ ΦΟΡΗΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ WET CHEMICAL

ΚΑΤΑΣΒΕΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΓΟΜΩΣΗ (σε lt) WET CHEMICAL
5F	2, 3
25F	2, 3, 6
40F	2, 3, 6, 9
75F	2, 3, 6, 9

4.1.1.2. Οι φορητοί πυροσβεστήρες τοποθετούνται σε ύψος 0,80 – 1,20 μέτρα από το δάπεδο, στις οδεύσεις διαφυγής, πλησίον κλιμακοστασίων, επικίνδυνων χώρων, εξόδων κινδύνου, ενώ απαγορεύεται η τοποθέτησή τους σε χώρους μη προσβάσιμους, κάτω από κλιμακοστάσια ή σε χώρους που καλύπτονται από υλικά.

Ειδικότερα οι φορητοί πυροσβεστήρες διοξειδίου του άνθρακα τοποθετούνται πλησίον ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων ή σε χώρους παρουσία ηλεκτρικού ρεύματος όπως πίνακες, μετασχηματιστές, χώρους εργαστηρίων, ηλεκτρονικών υπολογιστών, λεβητοστάσια.

4.1.2. Τροχήλατοι Πυροσβεστήρες

Οι τροχήλατοι πυροσβεστήρες να ικανοποιούν τις απαιτήσεις του ΕΛΟΤ EN 1866: «Τροχήλατοι πυροσβεστήρες», όπως κάθε φορά ισχύει και της Κ.Υ.Α. 618/43/05/20-01-2005 (ΦΕΚ Β΄ 52), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την Κ.Υ.Α. 17230/671/1-9-2005 (ΦΕΚ Β΄ 1218). Η αποδεκτή ονομαστική γόμωση των τροχήλατων πυροσβεστήρων αναγράφεται στον Πίνακα 3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΓΟΜΩΣΗ ΤΡΟΧΗΛΑΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ ΣΚΟΝΗΣ (kg)	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ ΒΑΣΗΣ ΝΕΡΟΥ (lt)	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ CO₂ (kg)
25, 50, 100, 150	20 ή 25, 45 ή 50, 90 ή 100, 135 ή 150	10, 20, 30, 50

4.1.3. Αυτοδιεγερόμενοι Πυροσβεστήρες Οροφής

Οι αυτοδιεγερόμενοι πυροσβεστήρες οροφής να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της Κ.Υ.Α. 618/43/05/20-01-2005 (ΦΕΚ Β΄ 52) όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την Κ.Υ.Α. 17230/671/1-9-2005 (ΦΕΚ Β΄ 1218). Πρέπει να διαθέτουν κατασβεστική ικανότητα αντίστοιχη της ονομαστικής γόμωσής τους, σύμφωνα με τον Πίνακα 1 της παρούσας διάταξης.

Επιπλέον οι απαιτήσεις των πυροσβεστήρων οροφής ξηρής σκόνης να ικανοποιούν τις διατάξεις του άρθρου 4 του ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-04-05-07-01:2009: «Αυτοδιεγερόμενοι πυροσβεστήρες ξηράς κόνεως».

Λόγω μη σύνταξης σχετικών ευρωπαϊκών προτύπων, είναι αποδεκτές και αυτοδιεγερόμενες ειδικές συσκευές, που εγκαθίστανται σύμφωνα με τις εργαστηριακές δοκιμές και τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.

4.2. Απλοί Ανιχνευτές αερίων καυσίμων

Οι απλοί ανιχνευτές και ανιχνευτές και διακοπής παροχής αερίων καυσίμων, να πληρούν τις απαιτήσεις των σχετικών ευρωπαϊκών προτύπων (EN, ΕΛΟΤ EN).

4.3. Απλό υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο (πυροσβεστικό ερμάριο)

Το απλό υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο (πυροσβεστικό ερμάριο) να πληροί τις εξής τεχνικές προδιαγραφές:

α) Είναι μεταλλικής κατασκευής, ερυθρού χρώματος με κατάλληλη σήμανση.

β) Διαθέτει ελαστικό σωλήνα διατομής Φ15 – Φ19 mm (χιλιοστά), με ακροφύσιο μήκους 20 μέτρων.

γ) Τοποθετείται σε ύψος 1,00 – 1,50 μέτρα από το δάπεδο.

Άρθρο 5

Προληπτικά μέσα πυροπροστασίας

5.1. Φωτισμός ασφαλείας

Ο φωτισμός ασφαλείας σχεδιάζεται και εγκαθίσταται σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 1838: «Εφαρμογές Φωτισμού – Φωτιστικά Ασφαλείας», όπως κάθε φορά ισχύει.

5.2. Σήμανση ασφαλείας

Τα σήματα (πινακίδες) διάσωσης ή βοήθειας, καθώς και τα σήματα (πινακίδες) που αφορούν

τον πυροσβεστικό εξοπλισμό με τα εγγενή χαρακτηριστικά τους να τοποθετούνται – εγκαθίστανται σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 7010: «Γραφικά σύμβολα – Χρώματα και ενδείξεις ασφαλείας – Καταχωρημένες ενδείξεις ασφαλείας», όπως κάθε φορά ισχύει αφού ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του Π.Δ. 105/1995 (ΦΕΚ Α΄ 67) «Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφαλείας ή/ και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ».

5.3. Σχεδιαγράμματα διαφυγής

Τα σχεδιαγράμματα διαφυγής με τις αντίστοιχες πινακίδες να είναι σύμφωνα με το πρότυπο ISO 23601: «Safety Identification – Escape and evacuation plan signs», όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 6

Εγχειρίδια μέτρων και μέσων πυροπροστασίας

Η Πυροσβεστική Αρχή δύναται να διαθέτει Πυροσβεστικές Εκδόσεις (εγχειρίδια) μέτρων και μέσων πυροπροστασίας που λαμβάνουν υπόψη τα σχετικά πρότυπα. Με Απόφαση του Αρχηγού Πυροσβεστικού Σώματος καθορίζεται το τίμημα ως έσοδο του Λογαριασμού Πόρων Λεσχών του Πυροσβεστικού Σώματος.

Άρθρο 7

Τελικές Διατάξεις

7.1. Με απόφαση του Αρχηγού Πυροσβεστικού Σώματος έπειτα από γνώμη της Νομικής Υπηρεσίας και της Διεύθυνσης Τεχνικής Υποστήριξης και Υποδομών του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος, δύνανται να τροποποιούνται τα άρθρα 3 έως 5 της παρούσας.

7.2. Από την έναρξη εφαρμογής της παρούσας, ισχύουν επιπροσθέτως τα ακόλουθα:

α. Οι τεχνικές περιγραφές των μόνιμων συστημάτων (ενεργητικής) πυροπροστασίας, οι περιγραφές των φορητών και λοιπών μέσων πυροπροστασίας, καθώς και των προληπτικών μέσων πυροπροστασίας, συντάσσονται με ευθύνη του αρμόδιου τεχνικού επιστήμονα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα.

β. Οι ανωτέρω τεχνικές περιγραφές αποτελούν διακριτό τεύχος της μελέτης (ενεργητικής) πυροπροστασίας και υποβάλλονται στην αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία προς θεώρηση.

γ. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις ρυθμίσεις της παρούσας, η Πυροσβεστική Υπηρεσία με αιτιολογημένη πράξη, δεν θεωρεί την υποβαλλόμενη τεχνική περιγραφή και συνακόλουθα την υποβαλλόμενη μελέτη (ενεργητικής) πυροπροστασίας.

7.3. Την ευθύνη για την τοποθέτηση, τη συντήρηση και την καλή λειτουργία όλων των προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων πυροπροστασίας σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα έχει ο ιδιοκτήτης ή ο εκμεταλλευτής ή ο εργοδότης, ενώ την ευθύνη μελέτης, σχεδίασης και εγκατάστασης των ανωτέρω μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, έχει ο αρμόδιος τεχνικός επιστήμονας.

7.4. Οι τεχνικές περιγραφές μόνιμων συστημάτων (ενεργητικής) πυροπροστασίας που είχαν συνταχθεί σύμφωνα με τις πρότερες ισχύουσες διατάξεις και εγκριθεί από την Πυροσβεστική Αρχή πριν την έναρξη εφαρμογής της παρούσας, εξακολουθούν να ισχύουν.

7.5. Στις περιπτώσεις επεκτάσεων επί μόνιμων συστημάτων (ενεργητικής) πυροπροστασίας που οι τεχνικές περιγραφές αυτών είχαν συνταχθεί σύμφωνα με τις πρότερες ισχύουσες διατάξεις και εγκριθεί από την Πυροσβεστική Αρχή πριν την έναρξη εφαρμογής της παρούσας, δύνανται να υποβάλλονται προς θεώρηση στην Πυροσβεστική Αρχή τεχνικές περιγραφές συνταγμένες σύμφωνα με τις πρότερες ισχύουσες διατάξεις για το σύνολο του συστήματος.

7.6. Οι περιγραφές των φορητών και λοιπών μέσων πυροπροστασίας, καθώς και των προληπτικών μέσων πυροπροστασίας μελετών που είχαν συνταχθεί σύμφωνα με τις πρότερες ισχύουσες διατάξεις και εγκριθεί από την Πυροσβεστική Αρχή πριν την έναρξη εφαρμογής της παρούσας, εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 8 Κυρώσεις

Η Πυροσβεστική Αρχή, σε οποιαδήποτε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώσει ύστερα από διενέργεια αυτοψίας, ότι δεν τηρούνται τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα, προβαίνει στις κατά νόμο ποινικές κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 433 του Ποινικού Κώδικα και άλλες προκύπτουσες κυρώσεις από την ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας.

Άρθρο 9 Καταργούμενες Διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργούνται τα Παραρτήματα Α, Β και Γ της Πυροσβεστικής Διάταξης 3/1981 (Β' 20) «Περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας εις αίθουσας συγκεντρώσεως κοινού», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις Πυροσβεστικές Διατάξεις 3α/1981 (Β' 538), 3β/1983 (Β' 457), 3γ/1995 (Β' 717), 3δ/1995 (Β' 959) και 14/2014 (Β' 2434) καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας.

Άρθρο 10 Έναρξη ισχύος και εφαρμογής

1. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
2. Η εφαρμογή της παρούσας αρχίζει από την 1η Μαρτίου 2015.
3. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Αθήνα, 15 Οκτωβρίου 2014

Ο Αρχηγός Πυροσβεστικού Σώματος

Βασίλειος Παν. Παπαγεωργίου
Αντιστράτηγος ΠΣ

Αθήνα, 11 Νοεμβρίου 2014

Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης και
Προστασίας του Πολίτη

Βασίλειος Π. Κικίλιας